

Popiežiaus katechezės

Benediktas XVI APIE MARGARITĄ UANIETĘ	2
------------------------------------------	---

Bažnyčia Lietuvoje

Maldų už krikščionių vienybę savaitė	4
Atsinaujinimo diena Kaune	7
Telšių vyskupijos kunigų susirinkimas	9
Gailestingojo Jėzaus paveikslas sutiktas Panevėžio katedroje	9
Palaimintojo Jurgio Matulaičio draugijos narių suvažiavimas	10
„Aqua“ susitikimas	11

Homilijos

„PER DAUG NESIRŪPINKITE“ 8 eilinis sekmadienis (A)	13
GYVENIMO UOLA 9 eilinis sekmadienis (A)	14

Bažnyčios dokumentai

Popiežius Benediktas XVI Posinodinis apaštališkasis paraginimas VERBUM DOMINI <i>vyskupams, kunigams, pašvęstiesiems asmenims ir pasauliečiams apie Dievo žodį Bažnyčios gyvenime ir misijoje</i> (Tęsinys)	15
-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----

Bažnyčia pasaulyje

Nevengti sunkumų vienybės kelyje	24
Dvasininkijos kongregacijos aplinkraštis	24
Patvirtintas celibato prasmingumas	24

Benediktas XVI

Apie Margaritą Uanietę

2010 m. lapkričio 3 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Su Margarita Uaniete, apie kurią šiandien norėčiau kalbėti, esame įvesdinami į kartūzų dvasingumą, įkvėptą šv. Brunono įgyvendintos ir pasiūlytos evangelinės sintezės. Nežinome jos gimimo datos, nors kai kas ją laiko maždaug 1240 metus. Margarita kilo iš senos galingos ir kilmingos Liono šeimos, gyvenusios Uane (Oignt). Žinome, kad jos motina irgi buvo Margarita, kad mūsų šventoji turėjo du brolius – Žiskarą ir Lui ir tris seseris – Kotryną, Elzbietą ir Agnę. Pastaroji nusekė paskui ją į kartūzių vienuolyną ir tapo jos kaip priorės įpėdine.

Apie jos vaikystę neturime jokių žinių, tačiau iš raštų galime nuvokti, jog tą laiko metą ji praleido taikiai, meilės kupinoje šeimos aplinkoje. Iš tiesų, trokšdama išreikšti beribę Dievo meilę, ji mėgdavo pasitelkti įvaizdžius, susijusius su šeima, ypač tėvo ir motinos figūromis. Vienoje iš savo meditacijų taip meldžiasi: „Saldžiausiasis Viešpatie, kai tik galvoju apie ypatingas malones, kurias man suteikė iš savo gerumo – pirmiausia, kaip rūpinaisi manimi nuo vaikystės, kaip sergėjai mane nuo šio pasaulio pavojų ir pašaukei atsidėti tavo tarnybai ir kaip aprūpinai viskuo, kas būtina, – valgiu, gėrimu, drabužiais, apdarais, ir padarei tai taip, kad visa tai galėjau laikyti tik tavo gailėstingumo vaisiumi <...>“ (Margarita Uanietė. *Scritti spirituali, Meditazione V*, 100. Cinisello Balsamo, 1997, p. 74).

Iš meditacijų nuvokiame, kad ji įstojo į Poleteno (Poletains) kartūzių vienuolyną atsiliepdama į Viešpaties kvietimą visko atsisakyti ir prisiimti griežtą kartūzų regulą, jog visiškai priklausytų Viešpačiui, visados būtų su juo. Ji rašė: „Saldusis Viešpatie, iš meilės tau palikau savo tėvą ir motiną, savo brolius ir seseris, visus šio pasaulio dalykus, bet visa tai labai maža, nes pasaulio turtai tėra duriantys spygliai, ir juo daugiau jų turi, juo esi nelaimingesnis. Todėl man atrodo, kad atsisakiau vien vargo ir skurdo, tačiau tu, saldusis Viešpatie, žinai, net jei ir turėčiau tūkstančius pasaulių ir galėčiau su jais elgtis, kaip panorėčiau, viską palikčiau dėl tavo meilės, ir net jei duotum viską, ką turi danguje ir žemėje, nenurimčiau, kol neturėčiau tavęs, nes tu esi mano sielos gyvenimas, ir neturiu bei netrokštu turėti tėvo ir motinos be tavęs“ (ten pat, *Meditazione II*, 32, p. 59).

Nedaug duomenų turime ir apie jos gyvenimą kartūzių vienuolyne. Žinome, kad 1288 m. ji tapo jo ketvirtąja priore ir šias pareigas ėjo iki savo mirties 1310 m. vasario 11 d. Iš jos raštų neišnyra jokie jos dvasinio gyvenimo vingiai. Visą gyvenimą suvokia kaip išskaistavimo kelionę visiško supanašėjimo su Kristumi link. Kristus yra knyga, kasdien rašoma jos širdyje ir gyvenime, pirmiausia jo išganingoji kančia. Kūrinyje *Speculum*, kuriame ji rašo trečiuoju asmeniu, Margarita pabrėžia, kad Viešpaties malone „ji įrėžė savo širdin šventą gyvenimą, kuri žemėje gyveno Dievas Jėzus Kristus, jo gerus pavyzdžius ir gerą mokymą. Ji taip gerai įsidėjo širdin saldujį Jėzų Kristų, kad jai net atrodė, jog jis pats yra dabar šalia jos, laikydamas rankoje knygą, kad ją pamokytų“ (ten pat, I, 2–3, p. 81). „Šioje knygoje ji atrado aprašytą Jėzaus Kristaus gyvenimą žemėje nuo jo gimimo iki įžengimo į dangų“ (ten pat, I, 12, p. 83).

Kasdien nuo pat ryto Margarita atsidėdavo tos knygos studijoms. O gerai į ją įsižiūrėjusi, pradėjo skaityti savo sąžinės knygą, parodančią jos pačios gyvenimo veidmainiškumą ir melagingumą (plg. ten pat, I, 6–7, p. 82). Ji rašė apie save, kad padėtų kitiems ir giliau savo širdyje įtvirtintų Dievo malonę, t. y. kad kasdien paženklintų savo gyvenimą Jėzaus žodžiais ir darbais, jo gyvenimo knyga. Štai kodėl Kristaus gyvenimas į jos sielą įsispaudė taip tvariai ir giliai, kad ji Knygą pajėgė matyti savo viduje, galėjo kontempliuoti Dievo Trejybės slėpinį (plg. ten pat, II, 14–22; III, 23–40, p. 84–90).

Margaritos raštuose atsispindi jos dvasingumo pėdsakai, leidžiantys mums suprasti kai kuriuos jos asmenybės ir vadovavimo talentų bruožus. Ji buvo labai mokyta moteris; paprastai rašydavo lotyniškai, išsilavinusiųjų kalba, bet sykiu ir Provanso prancūzų kalba, o tai irgi retenybė: mūsų žiniomis, jos raštai yra pirmieji, parašyti šia kalba. Margarita gyveno mistinių potyrių kupiną gyvenimą, juos aprašė paprastai, leisdama nuvokti nenusakomą Dievo slėpinį, pabrėždama, kad protas per daug ribotas jį suvokti, o žmogaus kalba nepakankama jį išreikšti. Ji buvo tiesi, paprasta, atvira, kupina švelnios meilės, išsiskirianti didele pusiausvyra ir įžvalgumu, gebanti įsiskverbti į žmogaus dvasios gelmes, aptikti jos ribotybes, dviprasmiškumus, bet sykiu ir lūkesčius, sielos stiebimąsi į Dievą. Derinanti savo gilų mistinį dvasinį gyvenimą su tarnyste savo seserims ir bendruomenei, ji pasirodė itin tinkanti vadovauti. Šiame kontekste reikšminga vieno Margaritos laiško tėvui ištrauka. Ji rašė: „Mielasis tėve, pranešu tau, kad esu labai užsiėmusi mūsų namų poreikiais, todėl negaliu paskirti savo dvasios geroms mintims. Tiesą sakant, turiu tiek daug darbo, kad net nežinau, kurion pusėn pulti. Septintą mėnesį dar nesurinkome grūdų, vynuogynus sunaikino audra. Negana to,

mūsų bažnyčia tokios prastos būklės, jog turime ją iš dalies perstatyti“ (ten pat, *Lettere*, III, 14, p. 127).

Viena kartūzė taip nusako Margaritą: „Jos kūryboje atsiskleidžia patraukli asmenybė, gyvo proto, linkusi į spekuliatyvius samprotavimus ir kartu apdovanota mistinėmis malonėmis, – vienu žodžiu, šventa ir išmintinga moteris, gebanti su tam tikru humoru išreikšti iš esmės dvasinį jausmingumą“ (*Una Monaca Certosina; Certosine*, in: *Dizionario degli Istituti di Perfezione*, Rome, 1975, col. 777). Mistinio gyvenimo dinamikoje Margarita vertina malonės apvalytų prigimtinių jausmų patirtį kaip tinkamiausią priemonę giliau suprasti dieviškąjį veikimą ir uoliau bei karščiau prie jo prisidėti. Taip yra todėl, kad žmogus sukurtas pagal Dievo paveikslą ir dėl to pašauktas kurti su Dievu įstabią meilės istoriją, visiškai palikdamas save jo iniciatyvai.

Kristuje apsireiškęs Dievas–Trejybė, Dievas–Meilė Margaritą žavi, ji gyvena giliu meilės ryšiu su Viešpačiu ir regi žmogaus nedėkingumą iki begėdiškumo ribos, iki kryžiaus paradokso. Ji teigia, kad Kristaus kryžius panašus į gimdymą. Jėzaus skausmą lygina su motinos gimdymo skausmais. Margarita rašo: „Motina, nešiojusi mane iščiose, gimdė skausmingai vieną dieną ar naktį, bet tu, saldžiausiasis Viešpatie, kankinai dėl manęs ne vieną naktį ar dieną, bet daugiau negu trisdešimt metų! <...> Kaip skaudžiai dėl manęs kentėjai visą savo gyvenimą! Ir kai atėjo laikas gimdyti, tavo darbas buvo toks skausmingas, kad tavo šventasis prakaitas virto kraujo lašais, per visą tavo kūną tekančiais ant žemės“ (ten pat, *Meditazione I*, 33, p. 59).

Atgaivindama atmintyje pasakojimus apie Kristaus kančią, Margarita kontempliudavo tuos sielvartus kupina didžiausios atjautos: „Tu buvai paguldytas ant kietos kryžiaus lovos, kad negalėtum nei pajudinti, nei pasukti savo galūnių, kaip paprastai daro žmogus, kęsdamas didžiulį skausmą, nes buvai visas ištemptas ir pervertas vinimis <...> ir <...> išdraskyti visi tavo rau-menys ir visos arterijos. <...> Tačiau visų šių skausmų <...> tau neužteko, panorai, kad tavo šonas būtų perdurtas ietimi taip žiauriai, kad tavo nuolankus kūnas būtų visiškai sudarkytas ir sudraskytas, o kraujas ištrykštų taip smarkiai, jog toli nutekėtų tarsi upė.“ Turėdama galvoje Mergele Mariją, ji sakė: „Nestebėtina, kad tavo kūną sudarkiusi ietis pervėrė ir širdį tavo šlovingosios Motinos, kuri taip troško tave palaikyti <...>, nes tavo meilė pranoko visų kitų meilę“ (ten pat, *Meditazione II*, 36–39. 42, p. 60 ir t.).

Brangūs bičiuliai, Margarita Uanietė kviečia mus kasdien apmąstyti Jėzaus ir jo motinos Marijos skausmo ir meilės gyvenimą. Tai mūsų viltis, mūsų egzistenci-

jos prasmė. Iš Kristaus meilės kontempliavimo gimsta jėga ir džiaugsmas atsiliepti ta pačia meile, paskiriant savo gyvenimą Dievo ir kitų tarnystei. Kartu su Margarita ir mes tariame: „Saldusis Viešpatie, visa, ką tu padarei iš meilės man ir visai žmonijai, akina mane tave mylėti, bet tavo švenčiausiosios Kančios atminimas neprilygstamai sustiprina mano galią tave mylėti. Štai kodėl man atrodo, kad <...> aš atradau, ko taip troškau: nemylėti nieko, išskyrus tave arba tavyje, arba per tavo meilę“ (ten pat, *Meditazione II*, 46, p. 62).

Iš pirmo žvilgsnio ši viduramžių kartūzė, lygiai kaip ir jos gyvenimas bei mintys, atrodo labai toli nuo mūsų, nuo mūsų gyvenimo, mūsų mąstysenos ir veiksenos. Tačiau atidžiau pažvelgę į jos gyvenimo esminį aspektą, pamatysime, kad jis paliečia ir mus ir taip pat turi tapti mūsų egzistencijos esminis aspektas.

Girdėjome, kad Margarita laikė Viešpatį knyga, buvo savo žvilgsnį įsmeigusį į Viešpatį, laikė jį veidrodžiu, kuriame atsispindi ir jos pačios sąžinė. Ir šviesa nuo to veidrodžio prasiskverbė į jos sielą: ji įsileido Žodį vidun, įsileido Kristaus gyvenimą į savo būtį ir per tai buvo perkeista; jos sąžinė tapo apšviesta, ji surado kriterijus, šviesą ir buvo nuplauta. Kaip tik to reikia ir mums: leisti Kristaus žodžiams, gyvenimui ir šviesai įžengti į mūsų sąžinę, idant ji būtų apšviesta, suprastų, kas teisinga ir gera, ir kas bloga. Tebūna mūsų sąžinės apšviestos ir nuplautos. Purvo yra ne tik pasaulio gatvėse. Purvo yra ir mūsų sąžinėse bei sielose. Tik-tai Viešpaties šviesa, jo jėga ir meilė mus nuprausia, apvalo, parodo teisingą taką. Todėl Margaritos žvelgimas į Jėzų tebūna mums pavyzdys. Tad skaitykime jos gyvenimo knygą, leiskimės būti apšviesti ir nuplauti, pamokyti tikrojo gyvenimo. Dėkoju.

Maldų už krikščionių vienybę savaitė

Vilniuje

Sausio 18 d. Vilniaus universiteto Onkologijos instituto Gailestingumo Motinos koplyčioje vyko ekumeninės pamaldos tema „Tikėk manimi, aš tave pagydysiu“. Pamaldoms vadovavo Lietuvos evangelikų liuteronų Bažnyčios vyskupas Mindaugas Sabutis. Kartu meldėsi evangelikų reformatų kunigas Raimondas Stankevičius, evangelikų liuteronų kunigas Ričardas Dokšas, stačiatikių kunigas Vitalijus Mockus ir katalikų kunigas, Onkologijos instituto Gailestingumo Motinos koplyčios kapelionas Sigitas Grigas. Pamaldose buvo skaitomas Dievo žodis apie ligonių gydymą ir aiškinamas skirtingų konfesijų kunigų. Kun. Vitalijus Mockus, kalbėdamas apie apaštalo Jokūbo laišką, atkreipė dėmesį, kad ypač ligonių pastoracijoje vis labiau ryškėja krikščionių vienybės dvasia. Dvasininkai tarpusavyje glaudžiai bendradarbiauja, pakviečia vieni kitus, kai ligoninėje reikia patarnauti įvairių konfesijų tikintiesiems.

Evangelikų liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis homilijoje sakė, kad negalia, skausmas priklauso visiems žmonėms, o viltis labiausiai puoselėjama krikščionių. Didžiausias mūsų lobis yra Jėzus Kristus. Ir mus labiausiai skiria mūsų silpnumas, aklumas, kai nesišaukiame Kristaus meilės. Vyskupas kvietė žmones skaityti Šventąjį Raštą, kad būtų galimybė semtis išminties iš gyvenimo knygos.

Pamaldose buvo skelbiami maldavimai už ligonius ir krikščionių vienybę, kalbamas Apaštalo tikėjimo išpažinimas, dalyviai vieni kitiems linkėjo ramybės. Ekumeninių pamaldų pabaigoje įvairių konfesijų dvasininkai sudėjo dėlionę su žodžiais „Jėzus gydo“.

Sausio 22 d. Šv. Jonų bažnyčioje ekumeninėms pamaldoms vadovavo Vilniaus arkivyskupo augziliaras vyskupas Arūnas Poniškaitis. Drauge meldėsi katalikų kunigai Gediminas Kijauskas SJ, Vidmantas Šimkūnas SJ, Vaclovas Aliulis MIC, reformatų kunigas Raimondas Stankevičius, evangelikų liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis ir evangelikų liuteronų kunigas Ričardas Dokšas. Ekumeninių pamaldų tema „Jeruzalės Bažnyčia vakar, šiandien ir rytoj“.

Vyskupas Arūnas Poniškaitis per pamokslą akcentavo, kokia ypatinga vienybės dvasia vyravo pirmojoje Jeruzalės krikščionių bendruomenėje, kuri dalijosi visa savo nuosavybe, ištikimai laikėsi duonos laužymo ir maldų. Šiais laikais gyvenimas Jeruzalėje kiek kitoks. Tačiau išlieka vienybės ilgesys. Bendra malda, noras ieškoti bendrystės liudija, kad trokštame vienybės. Krikščionių vienybė – ne tik visų mūsų pastangos, bet ir Dievo dovana, kurios meldžiame. Ganytojas priminė, kad ir savo gyvenime galime kurti vienybės ryšius pasidalydami net ir mažais dalykais, kaip misijose pamokslininką to kūrybingai išmokė vienas berniukas: dovanų gavęs karamelinį saldainį, jis čia pat jį akmeniu padalijo į keletą dalių, kad užtektų ir kitiems. Pamaldos tęsėsi bendruomenei įsitraukiant į ramybės ir atgailos maldą. Po kartu sukalbėtos *Tėve mūsų* maldos ir palaiminimo visi buvo pakviesti į agapę. Liturgijoje giedojo Šv. Jonų bažnyčios choras.

Kaune

Sausio 20 d. vakarą, minint Maldų už krikščionių vienybę savaitę, Kauno mažojoje Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje surengtos ekumeninės pamaldos. Jose dalyvavo septynių Kaune veikiančių krikščioniškų Bažnyčių dvasininkai bei lektoriai, stačiatikių choras, liuteronų kantorė, jaunieji baptistų giedotojai ir

Pašventintas socialinių paslaugų centras

Sausio 16 d. pašventintas Radviliškio parapijos bendruomenės socialinių paslaugų centras. Iškilimėse dalyvavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas Andrius Kubilius, socialinės apsaugos ir darbo ministro patarėjas Tomas Čepononis, Seimo nariai Kazimieras Kuzmickas ir Algimantas Salamakinas, taip pat Radviliškio rajono savivaldybės darbuotojai, statybos darbai rūpinęsi specialistai, parapijiečiai.

Tai pirmasis ir kol kas vienintelis pastatas Lietuvoje, kur po vienu stogu telpa socialinių paslaugų centras bei parapijos namai, liudijantys glaudų vietinės Bažnyčios ir savivaldybės bendradarbiavimą. Parapijos klebonas mons. Gintas Sakavičius pasakojo, jog ši idėja brendo kelerius metus, kol atsirado galimybė ją įgyvendinti. Radviliškio rajono meras Antanas Čepononis taip pat džiaugėsi, kad prieš kelerius metus turėta svajonė tapo realybe. Meras pastatą vadino namais, kur bus laukiamas kiekvienas: nuo vaiko iki suaugusiojo. „Čia – bendruomenės parapijos namai ir visa tai, kas telpa į šį žodį“, – sakė Radviliškio rajono meras.

Centras skirtas socialinių paslaugų plėtrai Radviliškio savivaldybėje ir parapijoje. Jame bus teikiamos socialinės paslaugos, psichologų konsultacijos, kompleksinė krizių įveikimo pagalba. Tikimasi, kad čia žmonės įgis gyvenimui reikalingų įgūdžių, galės pabėgti nuo smurto, alkoholizmo, agresijos šeimoje. Specialistai pasirūpins tokiose šeimose gyvenančių vaikų gyvenimo kokybe, jiems bus suteiktos visos įmanomos galimybės tobulėti dvasiškai. Vaikai centre galės parengti pamokas, užsiims įvairia veikla.

Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas Andrius Kubilius išreiškė viltį, kad toks bendras ministerijos, savivaldybės ir parapijos darbas taps pavyzdžiu daugeliui Lietuvos savivaldybių bei parapijų.

Perkirpti juostos buvo pakviesti Seimo pirmininkas Andrius Kubilius, vyskupas Eugenijus Bartulis ir Radviliškio rajono meras Antanas Čepononis. Simbolinį pastato raktą merui įteikė akcinės bendrovės Panevėžio statybos trestas generalinis direktorius Dalius Gesevičius.

Šiaulių vyskupui Eugenijui Bartuliui iškilmingai pašventinus pastatą, svečiai bei radviliškiečiai turėjo galimybę jį apžiūrėti. Pastate jaukiai įrengti motinos ir vaiko, laikino gyvenimo, jaunimo, darbo ir kiti kambariai, taip pat patalpos šeimos centrai, parapijos chorui, kitiems poreikiams bei gana didelė, erdvi salė.

Socialinis centras bei parapijos namai pastatyti prie pat bažnyčios, kur ta proga Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis aukojo šv. Mišias. Ganytojas pasidžiaugė, kad atsirado vieta, kur bus teikiama pagalba, bei kalbėjo apie būtinumą dvasiškai sustiprinti žmogų. „Turime stengtis padėti kiekvienam, kuris pavargsta ar patenka į nuodėmės naktį... Turėtume rodyti jį tą, kuris naikina pasaulio nuodėmes“, – sakė vyskupas. Po šv. Mišių prisidėjusiems prie Socialinio paslaugų centro ir parapijos namų statybos įteikti Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio padėkos raštai.

-irat-

Savonoriams įteiktos padėkos

Sausio 27 d. Kėdainiuose LR Žemės ūkio ministerijos ir Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūros vadovai padėkojo Lietuvos *Caritas*, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos bei Labdaros ir paramos fondo „Maisto bankas“ savonoriams už pagalbą įgyvendinant Maisto iš intervcinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims programą.

Kėdainių daugiakultūrio centro salėje susirinko apie 100 nevyriausybinių organizacijų atstovų ir savonorių. Renginio dalyvius pasveikino Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas, Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. „Nuo pat atsikūrimo Ca-

katalikų jaunimo „Vynmedžio“ chorelis, taip pat nemažai šių bendruomenių narių. Pamaldoms vadovavo katalikų kunigas, Kauno I dekanato dekanas, parapijos klebonas mons. Vytautas Grigaravičius. Po pamaldų bendruomenės buvo kviečiamos į bendrą agapę.

Staciatikių bažnyčios choro giesmė pradėtų pamaldų pradžioje prie didžiojo altoriaus procesijoje atėjo Kauno staciatikių Apreiškimo Švč. M. Marijai katedros kun. Igoris Rinkevičius, Kauno evangelikų liuteronų Švč. Trejybės bažnyčios kun. Saulius Juozaitis ir diakonas Arūnas Žydaitis, Kauno evangelikų reformatų parapijos lektorius Jonas Žiauka, Kauno jungtinės metodistų bažnyčios kun. Remigijus Matulaitis bei lektorius Jonas Baltrušaitis, Kauno evangelikų krikščionių baptistų bažnyčios pastorius Vladimiras Sereda, Kristaus Prisikėlimo parapijos vikaras kun. Nerijus Šmerauskas, *Marijos radijo* programų direktorius kun. Kęstutis Kėvalas. Bendroje maldoje taip pat dalyvavo Kauno sentikių bendruomenės vyresnysis Ivanas Fiodorovas. Visi tą vakarą aktyviai dalyvavo bendroje maldoje, klausėsi Dievo žodžio. Žodžio liturgijoje, išklausius Šventojo Rašto skaitinius ir skelbiamą Evangeliją, dvasininkai pasakė trumpus įtaigius pamokslus.

Kun. I. Rinkevičius ragino apmąstyti pasninką kaip labai svarbią priemonę dvasiškai augti ir artėti prie Dievo. Pasak staciatikių dvasininko, pasninkas dažnai netinkamai suprantamas kaip mėsiskų valgių atsisakymas. Tai, jo žodžiais tariant, pirmiau dvasinis susivaldymas, savo egoizmo sumažinimas, geri darbai, dėmesys kitam, gero linkėjimas. Pastorius V. Sereda priminė pirmųjų tėvų rojuje prarastą Dievo artumą – šio susvetimėjimo pavyzdys esanti šiuolaikinė visuomenė. Pasak baptistų dvasininko, krikščionys gali turėti vienybę, nes jie Dievą pažįsta per Jėzų Kristų. Tai jis sugriovė visokias sienas, tad ir krikščionys turi eiti į pasaulį su Jėzaus įsakymu: „Mylėkite vieni kitus.“

Vėliau pamokslavęs kun. Saulius Juozaitis atkreipė dėmesį, jog džiugusis pasisveikinimas šiose pamaldose nėra toks lengvas, kaip gali atrodyti, – skamba kaip iššūkis ir šaukimasis pačios krikščionių Bažnyčios pradžios, kuri gyvai matoma Apaštalų darbų knygoje. Kristaus mokymas, kuriuo rėmėsi jo pirmieji mokiniai, tarpusavio bendravimas, malda – štai kas, pasak liuteronų dvasininko, gali jungti krikščionis, nors ir suprantančius, kad skilusioje jų šeimoje yra ne viskas gerai.

Mons. V. Grigaravičius priminė, jog pasaulio nederinės ženklai, skriaudos, kančios kyla dėl rojuje parastos harmonijos. „Kristaus vardu maldaujame: „Susitaikinkite su Dievu!“ (2 Kor 5, 20) – šis apaštalo Pauliaus maldavimas, pasak katalikų dvasininko, aktualus šiandien ir galėtų būti krikščionių vienybės siekiu. Pamoksle išsakytas džiaugsmas, kad istorijoje krikščionys mokosi iš savo klaidų, trokšta vienybės ir eina jos link po žingsnelį.

Ypač jaudinantys maldos vienybės ženklai šiose pamaldose – bendrai kalbėti Nikėjos–Konstantinopolio tikėjimo išpažinimas, *Tėve mūsų* malda, Krikščionių vienybės litanija, dvasininkų uždegtos žvakės susirinkusiųjų rankose ir ramybės palinkėjimas, iš naujo įžiebiantys susitaikinimo viltį.

Panevėžyje

Sausio 23 d. ekumeninės pamaldos vyko Panevėžio Šv. apaštalų Petro ir Povilo bažnyčioje. Šiais metais drauge melstis susirinko išskirtinai daug įvairių krikščioniškų konfesijų atstovų: evangelikų liuteronų kunigas Arvydas Malinauskas, evangelikų reformatų kunigas Raimondas Stankevičius, staciatikių

kunigas Aleksej Smirnov, *Tikėjimo žodžio* pastorius Ramūnas Jukna, Laisvųjų krikščionių pastorius Aurimas Šinskis, Panevėžio *Vynuogyno* pastorius Žilvinas Škulevičius, Romos katalikų kunigai Gediminas Jankūnas, Rimantas Kaunietis, Petras Baniulis, Vytautas Marozas, Jonas Morkvėnas, Regimantas Tubelis. Dalyvavo Metodistų bendruomenės pirmininkė Regina Juškienė. Į pamaldas gausiai susirinko įvairių bendruomenių tikintieji. Jiems buvo išdalyti pamaldų tekstai. Giedojo stačiatikių bažnyčios giedotojai ir Laisvųjų krikščionių bendruomenės šlovintojai.

Pamaldoms vadovavo katalikų kunigas, Panevėžio vyskupo vikaras pastoracijai dr. Gediminas Jankūnas. Malda pradėta kryžiaus ženklu. Vėliau Viešpaties melsta atkurti krikščionių vienybę, prašyta Šventosios Dvasios atsiuntimo, melsta taikos Jeruzalei, išgydyti neapykantą, nesutarimus, kad išgirstume Dievo žodį ir juo ištikimai gyventume.

Vėliau sekė Žodžio liturgija. Senojo Testamento skaitinys (Iz 58, 6–10) priminė pasninko būdą, kuris patinka Dievui. 96 psalme šlovintas Viešpats ir šventas jo Vardas. Naujojo Testamento skaitinys (Apd 2, 42–47) atkreipė dėmesį, kaip iš-tvermingai Jėzaus sekėjai laikėsi apaštalų mokslo, bendrystės, duonos laužymo ir maldų. Evangelija pagal Matą (5, 21–26) ragino: „Jei neši dovaną prie aukuro ir ten prisimeni, jog tavo brolis turi šį tą prieš tave, palik savo atnašą tenai prie aukuro, eik pirmiau susitaikink su broliu ir tik tada sugrįžęs aukok savo dovaną.“

Homilijoje evangelikų reformatų kunigas Raimondas Stankevičius sakė, kad visi išpažįstame triasmenį Dievą, bet skirtingos yra mūsų tradicijos. Viešpats laukia mūsų vienybės. Jis visų pirma moko dalytis savo duona su vargšais, pastoge su benamiais, neatsukti nugaros svetimiesiems. Pamokslininkas džiaugėsi, kad bažnyčios sugniaužia vieningą kumštį prieš šeimos ardymą, prieš skurdą, prieš dvasinių vertybių naikinimą. Ne visada tas kumštis turi būti sugniaužtas, nes reikia ir švelniai paglostyti vaiko galvą ar tik pakelti pirštą, sutelkiant dėmesį į klaidą. Dvasininkas kvietė daugiau dėmesio skirti Dievo žodžiui, jo kasdieniam skaitymui, maldos namų lankymui kas sekma-dienį, kad galėtume sekti apaštalų mokymu ir liudyti Dievo meilę.

Atsiprašius už klaidas, itin vienijantis buvo ramybės palinkėjimas. Bažnyčia sušilo nuo šiltų šypsenų ir broliškų žodžių „ramybė jums“. Visi vieningai meldėsi, kalbėdami Nikėjos–Konstantinopolio tikėjimo išpažinimą, Krikščionių vienybės litaniją, *Tėve mūsų* malda. Pamaldos baigėsi palaiminimu ir siuntimu skelbti Dievo žodį. Kun. Jonas Morkvėnas padėkojo visiems už dalyvavimą. Kun. Gediminas Jankūnas dar pasidžiaugė bendryste sakydamas, kad visi žinome, kokia šventė būna tėvams, kai susitaiko pykęši jų vaikai. „Aš manau, kad šiandien dangiškajam Tėvui padovanojome tokią šventę“, – baigė jis. Išėinančius iš bažnyčios tikinčiuosius palydėję dvasininkai atsisveikino, spausdami jiems rankas.

Klaipėdoje, Tauragėje

Sausio 19 d. Klaipėdos universiteto koplyčioje vykusioms ekumeninėms pamaldoms vadovavo Telšių vyskupas J. Boruta SJ ir Lietuvos evangelikų liuteronų vyskupas M. Sabutis. Kartu su įvairių konfesijų tikinčiaisiais meldėsi katalikų, protestantų ir liuteronų reformatų dvasininkai. Pamaldų metu kalbėjo abu vyskupai. Telšių vyskupas J. Boruta SJ komentavo Jono evangelijos 17, 21. Vyskupas priminė, kad krikščionių vienybė – tai Dievo dovana, kurios reikia kantriai melsti. Čia būtina kantrybė ir viltis. Krikščionių vienybė nėra pati sau tikslas, bet Jėzaus Kristaus Evangelijos skelbimo pasauliui priemonė. Lietuvos liuteronų evangelikų vyskupas M. Sabutis, kreipdamasis į ekumeninių

ritas vienių žmones, kurie mąstė, kaip padėti nepriteklių ir negandų kamuojamiems šalies gyventojams. Tikėjimas ir suvokimas, kad Dievas yra meilė, pastūmėjo žmones link realios pagalbos suteikimo vargstantiesiems, – dėkodamas dekanatuose ir parapijose dirbantiems *Caritas* savanoriams sakė arkivyskupas S. Tamkevičius.

Lietuvos *Caritas*, „Maisto banko“ ir Lietuvos Raudonojo Kryžiaus savanoriams už pagalbą įgyvendinant Maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims (MIATLNA) programą dėkojo žemės ūkio ministras Kazys Starkevičius, viceministras Aušrys Macijauskas, Rinkos reguliavimo agentūros vadovas Paulius Lukševičius.

Lietuvos *Caritas* generalinis direktorius kun. Robertas Grigas, dėkodamas savanoriams, atkreipė ministerijos ir savivaldos pareigūnų dėmesį į tai, kad daugelio žmonių veikla, dovanojanti viltį ir tikėjimą, parodanti, jog esame pajėgūs padėti vieni kitiems, yra akivaizdi atsvara tai neigiamai tendencijai, kai bando ma įtikinti visuomenę, kad ji nieko gero pati negali padaryti žmonių labui. „Jūsų veikla parodo susiformavusią pilietinę savimone, solidarumą su vargstančiais, kartu skatina nebūti abejingus ir kitus“, – pabrėžė kun. R. Grigas.

-Ici, kait-

„Gerumas mus vienija“ akcijos metu surinkta 300 tūkst. litų

Gruodžio mėnesį Lietuvos *Caritas* ir vyskupijų *Caritas* centrų vykdytą akciją „Gerumas mus vienija“ parėmė tūkstančiai Lietuvos žmonių. Akcijos metu buvo surinkta 300 tūkst. litų. Šios lėšos bus panaudotos padėti ligotiems ir vienišiesiems, stokojantiems maisto, patiems skurdžiausiems mūsų visuomenės nariams.

„Žmonės noriai dalyvavo adventinėje *Caritas* akcijoje. Džiugino ir teikė vilties tai, kad daug moksleivių ir studentų prisidėjo prie akcijos, mūsų jaunieji savanoriai platino žvakeles bažnyčiose,

universitetuose, prekybos centruose ir kitose vietose. Visais atvejais sulaukėme palaikymo ir geranoriško visuomenės atsiliepimo“, – apie akcijos rezultatus pasakojo Lietuvos *Caritas* generalinis direktorius kun. Robertas Grigas.

Akcijos metu buvo išdalyta apie 100 tūkst. simbolinių *Caritas* žvakelių. Dalyvaujant akcijoje žmonės atkreipė dėmesį į šalia gyvenančius, kurie dėl ligų, priklausomybių ar socialinės padėties yra patekę į aklavietę.

Lietuvos *Caritas* savo veiklą vykdo jau daugiau nei 20 metų. Šiuo metu vykdomi projektai, kurie apima slaugą ir globą namie, vaikų dienos centrų steigimą ir išlaikymą, pagalbą nukentėjusioms nuo prostitucijos ir prekybos žmonėmis, savanorių mokymą ir kitą socialinę veiklą.

-Ici-

Seminaras apie šeimą

Sausio 22 d. Kaune, Pal. J. Matulaičio namuose, vyko trečiasis Bažnyčios socialinio mokymo pagrindų seminaras „Šeima – visuomenės pagrindas ir pirmoji asmenų bendruomenė“. Pasikaitą skaitė VDU Socialinės gerovės instituto lektorė dr. Nijolė Liobikienė. Remdamasi sociologų, psichologų įžvalgomis ir Bažnyčios mokymu, ji kalbėjo apie šeimos, kuriamos vyro ir moters sąjungos pagrindus, svarbą.

Lektorė sakė, kad šeimos klausimas yra ta sritis, kurioje vyksta ideologinis karas, ir priminė amerikietės psichoterapeutės Virginijos Satir mintį: „Jei mes norime pažinti visuomenę – pažinkime šeimą, jei mes norime pakeisti visuomenę – pakeiskime šeimą, jeigu mes norime padėti visuomenei – padėkime šeimai.“ Dr. N. Liobikienė akcentavo, kad Bažnyčios mokymas apie šeimą yra labai nuoseklus ir remiasi Šventuoju Raštu, Tradicija bei popiežių raštais. Lektorė priminė sukūrimo istoriją ir ragino atsakyti lyčių karo, kuris prasidėjo nuo kaltinimo, bei kurti tokią vienybę su savo sutuoktiniu, kad joks žaltys negalėtų

pamaldų dalyvius, kalbėjo apie būtinybę šių dienų žmogui atsigręžti į Kristų, kuris yra tikroji gyvenimo prasmė ir laimė.

Ekumeninės pamaldos vyko ir sausio 20 d. Tauragės Švč. Trejybės bažnyčioje. Jose dalyvavo krikščioniškųjų konfesijų – katalikų ir evangelikų liuteronų – dvasininkai: Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ, evangelikų liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis, Tauragės katalikų parapijos klebonas dekanas kan. A. Bridikis, kunigai K. Petravičius, A. Lazarevas, A. Žygaitis, K. Žutautas bei diak. H. Šneideraitis, Tauragės evangelikų liuteronų parapijos kunigas M. Dikšaitis bei diak. K. Skausmenis. Visi susirinkusieji maldavo atkurti vienybę tarp visų, kurie išpažįsta Jėzų Kristų kaip visos žmonijos Viešpatį ir Išganytoją.

Per ekumenines pamaldas skambėjo ir tokie žodžiai: „Gailestingasis Dieve, tegul tavo Dvasia, kuri gaivina kiekvieną širdį, sugriauna mus skiriančius barjerus, kad liautųsi įtarinėjimais ir pasitaikančios neapykantos, kad tavo žmonės, išgydyti iš nesutarimų, galėtų gyventi teisingai ir taikiai.“ Šis maldavimas tarsi atvėrė visų ausis ir širdis, kad kiekvienas galėtų išgirsti skelbiamą žodį, kuriuo dalijosi Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios vyskupas Mindaugas Sabutis, kalbėjęs apie katalikų, evangelikų liuteronų, stačiatikių vienybę ir skirtumus, kuriuos sukuriame mes patys nemokėdami gyventi Meilės dvasia. Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ taip pat ragino visus būti Dievo šeimos nariais – aktyviais tikinčiais, mokačiais gyventi Dievo meilės dvasia. Turime pripažinti, kad be galo reikalinga nuoširdi ir nuolatinė malda. O ta malda, kai kartu po vienu stogu meldžiasi skirtingų konfesijų dvasininkai ir tikintieji, leidžia pajusti Dievo galybę ir širdyse įžiebta dieviškos meilės ugnį, sudeginančią nesupratimo, nepasitikėjimo, o kartais ir pagiežos užtvaras.

-ksb, kait, lk, kasab-

Atsinaujinimo diena Kaune

Sausio 30 d. katalikų bendruomenė „Gyvieji akmenys“ vėl pakvietė į Atsinaujinimo dieną „Apie maldą, kurioje susitinka širdys“. Renginyje dalyvavo įvairios maldos grupės, bendruomenės, daug jaunimo iš įvairių Lietuvos kampelių, taip pat svečių iš Latvijos. Gausūs dalyviai sunkiai tilpo *Park Inn* konferencijų salėje. Atsinaujinimo dienos konferencijas vedė „Gyvuųjų akmenų“ kvietimu į Kauną atvykęs svečias iš Vokietijos dr. Johannesas Hartlis. Kauno arkivyskupijos konferencijų salėje išvakarėse jis susitiko su *Atsinaujinimo Šventojoje Dvasioje* dalyviais iš visos Lietuvos.

Johannesas Hartlis, jaunas, 31 metų, charizmatiškas katalikų teologijos daktaras, kelių knygų autorius, jaunimo evangelizuotojas, jau žinomas tarptautinių renginių prelegentas, trijų vaikų tėvas, be kita ko, nuoširdžiai dalijosi savo atsivertimo istorija, liudijo asmenišką maldos patirtį, pasakojo apie Maldos namus Augsburgėje. Jis atsivertė būdamas maištingas penkiolikmetis paauglys, netikėtai ėmė melstis ištisas valandas per dieną, išgyvendamas nepaprastą Dievo alkį. Metęs karjerą, 2005 m. įkūrė Maldos namus, 2007 m. tapo jų misijos vadovu.

Pirmąją konferenciją „Asmeninė malda: prisilietimas prie Jėzaus širdies“ J. Hartlis pradėjo nuotaikingu pasakojimu apie skurdžios šeimos kelių savaitių kelionę į Ameriką prabangiu laivu. Ji maitinosi džiūvėsiais nežinodama, jog į bilieto kainą buvo „viskas įskaičiuota“. Ar krikščionys žino, kad jų „bilietas“ yra priklausymas Kristui per krikštą, ir tai neleidžia maitintis bet kuo, džiūvėsiais? „Tie džiūvėsiai nėra viskas, kas mums dovanota“, – tikino J. Hartlis, kviesdamas įsimąstyti į Dievo žodį, pasak kurio, Dievas pasirinko

sukurti žmogų dar prieš pasaulio sukūrimą (plg. *Ef 1, 4*), puoselėjo šį planą savo širdyje „ir tas planas buvai tu“. Dievas pašaukė gyventi šventą, nesuteptą gyvenimą, suteikė tik žmogui būdingą gebėjimą laisvai apsispręsti jį mylėti. „Vadinasi, jo širdyje yra vieta, kuri rezervuota tik tau, o tavo vertė glūdi tik Dieve“, – sakė J. Hartlis, primindamas, jog amžinybėje tebus reikšmingas vienas klausimas: ar išmokai mylėti – Dievą, artimą ir save patį? O mylėti, pažinti Dievą – tai puoselėti asmeninį maldos gyvenimą, kuris pradedamas panašiai, kaip užmezgamas kiekvienas žmogiškas santykis. Maldai, pasak prelegento, svarbu: specialiai skiriamas laikas ir nuolatinė vieta; stilius – pats žmogus turi jį susirasti; tėra viena taisyklė: visa, kas padeda ryšiui su Dievu, yra gera; ištvėrmė, nes santykis su Dievu – maldos esmė – auginamas ne vieną dieną.

Pradedamas antrąją konferenciją „Užtarimo malda: prisilietimas prie brolio širdies“, svečias gyvai paliudijo užtarimo maldos galingumą, paskui aptarė didžiausią maldos priešą – nepasitikėjimą. Nuotaikingai pakomentavęs ilgai vaikų nesusilaukiančių Zacharijo ir Elzbietos istoriją (pagal Luko evangeliją), kai Zacharijo širdis po ilgų prašymo metų nebesugeba priimti Dievo padaryto stebuklo, tvirtino: „Visada bus sunkių situacijų, kurių nesuprasime, bet kiekviena jų gali daryti tave nuolankų, romų arba pripildyti kartėlio.“ Taigi maldoje negali būti nepasitikėjimo – nuo to kietumo širdį reikia išlaisvinti, o pasitikėjimo pavyzdys – Marija, buvusi atvira Dievui. „Kas esame mes, kad nuspręstume, ką gali Dievas mums duoti, o ko ne? Juk jis yra Tėvas, o aš vaikas“, – pabrėžė J. Hartlis, kalbėdamas apie neišklaustas maldas. Konferencijoje iškelta Dievo žodžio svarba, kviesta išsipareigoti kasdien jį skaityti ir gerbti taip, kaip gerbiama Eucharistija, kad, pasak Šventraščio, būtume kaip medis, augantis prie tekančio vandens ir nešantis vaisius.

Po pietų J. Hartlis vedė praktinius mokymus ir vadovavo maldai prašant Šventosios Dvasios išliejimo. Pasak svečio, krikščionys yra pakrikštyti, sutvirtinti, bet ką reiškia tikras pakrikštytojo gyvenimas – ar jo centre yra Jėzus? Ar jam ištariamasis asmeniškasis „taip“? Jėzus „stovi prie durų ir beldžia“ (*Apr 3, 20*) – tai reali Šventoji Dvasia, kuri nori žmogų pripildyti. „Tai ne teorija, tai galima patirti, bet tam reikia atverti širdį“, – tikino J. Hartlis, mokydamas trimis praktiniais žingsniais prašyti Šventosios Dvasios išliejimo.

Artėjant prie Atsinaujinimo dienos kulminacijos – Eucharistijos liturgijos, kun. Kęstutis Rugevičius atkreipė dėmesį, jog ta pati Šventoji Dvasia kviečia švęsti, išgyventi tikrą Jėzaus artumą ir dalyvauti pašventinimo darbe – savo pačių ir viso pasaulio. „Išnaudokime šv. Mišias kaip pirmą, svarbiausią susitikimą su Jėzumi“, – ragino Kauno Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų (Vytauto Didžiojo) bažnyčios rektorius.

Eucharistijos koncelebracijai vadovavo ir pamokslą pasakė arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Ganytojas atkreipė dėmesį į apaštalo Pauliaus klausimą „Kas jūs, pašauktieji, esate?“ pirmųjų amžių krikščionims, nepasizymėjusiems turtais, kilme, išsilavinimu. Ir Jėzus, kaip sakyta pamoksle, pradėjęs Galilėjoje skelbti Gerąją naujieną, neieškojo tautos įtakingųjų, bet ėjo pas paprastus žmones. „Dievui artimiausi neturtingi, nuolankūs, taikūs žmonės“, – kalbėjo ganytojas. Tai matyti visame Šventajame Rašte nuo Pradžios knygos iki Apokalipsės, kaip ir tai, kad kiekvienas pasipūtimas, puikybė Dievo yra atmetami kaip stabmeldystė. Pamoksle krikščioniško gyvenimo pagrindu buvo iškelti Kristaus palaiminimai, o malda neatskiriama susieta su nuolankumu pabrėžiant, jog melstis gerai gali tik nuolankūs: savo mažumo, trapumo nejaučiantis žmogus nepajėgia būti tikroje artumoje su Dievu. Ganytojas pasidalijo

įsisprauti. Kiekviena šeima turi savo struktūrą, kurios pagrindas yra vyro ir moters sąjunga – tapimas vienu kūnu. Problemų atsiranda, kai moteris (arba vyras) pradeda kurti sąjungą su vaiku, mama, tėvu, o ne su savo sutuoktiniu.

Dr. N. Liobikienė atkreipė dėmesį į popiežiaus Jono Pauliaus II apaštališkajame paraginime šeimoms *Familiaris consortio* nurodytas keturias krikščioniškos šeimos užduotis: tai tarpusavio meilė, tarnavimas gyvybei plačiaja prasme, pagalba ir parama vienas kitam, aktyvus dalyvavimas Bažnyčios ir visuomenės gyvenime. Lektorė pasidžiaugė, kad lietuvių filosofo Antano Maceinos mintys apie santuokos ir šeimos tikslą sutapo su Vatikano II Susirinkimo konstitucijoje *Gaudium et spes* išsakytomis mintimis. Tiems, kas norėtų gilintis į šio seminaro temą, buvo pasiūlyta paskaityti popiežių enciklikas: Leono XIII *Rerum novarum*, Pauliaus VI *Humanae vitae*, Jono Pauliaus II *Evangelium vitae*, Benedikto XVI *Deus caritas est*. Seminaras baigėsi gyva diskusija.

-sam-

Giesmių konkurso laureatų koncertas

Sausio 16 d. Vilkaviškio parapijos salėje vyko dekanato moksleivių giesmių konkurso *Cantate Domino canticum novum* laureatų koncertas. Jaunųjų giesmininkų palaikyti, jais pasidžiaugti atėjo tėvai, seneliai, draugai, juos atlydėjo mokytojai. Jaunųjų giesmininkų pasveikinti užsuko Vilkaviškyje lankęsis vyskupas Rimantas Norvila. Jis pasidžiaugė gražia vilkaviškiečių tradicija – mokyti šlovinti Viešpatį giesmėmis. Ganytojas kvietė, kad prasmingi konkurso pavadinimo žodžiai mintis ir širdis labiau kreiptų Viešpaties link, to didžiojo šviesos šaltinio, kuris labiausiai sušildo mūsų vidų, mūsų dvasią. „Kiekvieną dieną žmonės padaro daug svarbių ir reikšmingų darbų. Tačiau kai visa tai būna susieta su Viešpačiu, visų tų darbų prasmingumas tampa didesnis. Šlovindami Viešpatį, ir patys taip

pat išgyvename didelį džiaugsmą“, – sakė ganytojas gausiai susirinkusiems konkurso dalyviams ir žiūrovams.

Koncerto pabaigoje Švietimo skyriaus vedėja A. Finagėjevienė dėkojo Vilkaviškio dekanui V. Gustaičiui už neblėstantį entuziazmą suburiant jaunosius giesmininkus ir jau daug metų rengiant gražias dvasingumo šventes. Prelatas V. Gustaitis dėkojo visiems giesmininkams ir ypač jų mokytojams: „Tik dėl jūsų pasiaukojimo ir įžvalgumo gražiai suskamba vaikų balsai, kiekviena giesmė.“ Bet kaip šio konkurso nepakeičiamas vertinimo komisijos pirmininkas jis kvietė drąsiau ieškoti naujų giesmių ir nesibaiminti netradicinio jų nuskambėjimo. Prelatas įteikė padėkos raštus konkurso laureatams ir juos parengusiems mokytojams.

Po vieną ar dvi giesmes pagiedojo ansambliai iš Bartninkų Jono Basanavičiaus, Virbalio vidurinių, Kybartų, Vilkaviškio Salomėjos Nėries, Keturvalakių, Vilkaviškio, Klampučių, Alvito pagrindinių, Vilkaviškio pradinės mokyklų, Kybartų Kristijono Donelaičio, Vilkaviškio „Aušros“ gimnazijų. Giedojo solistės iš Gražiškių vidurinės mokyklos ir „Aušros“ gimnazijos, Vilkaviškio Salomėjos Nėries pagrindinės mokyklos. Laureatų koncertą nuoširdumu papuošė mažiausieji atlikėjai iš Vilkaviškio „Buratino“ ir „Eglutės“ vaikų lopšelių-darželių. Laureatų koncerte pasirodė aštuoniolika ansamblių, chorų ir grupių, šeši solistai, trys duetai, iš viso beveik 200 dalyvių iš įvairių rajono mokyklų. Juos giedoti mokė apie 20 mokytojų.

Dekanato moksleivių giesmių konkursas *Cantate Domino canticum novum* Vilkaviškio dekanui V. Gustaičiui buvo sumanytas ir pradėtas prieš penkiolika metų.

-bn-

Konkursas biblinė drama „Esate pašaukti laisvei“

Vilkaviškio vyskupijos Vaikų sielovados centras kasmet moksleiviams organi-

skaudžiu liudijimu – saugumo kameroje, jaučiant savo bejėgiškumą ir slapta aukojant Mišias, Dievas buvo kaip niekada arti. Šv. Mišių pabaigoje prieš palaimindamas arkiv. S. Tamkevičius palinkėjo kiekvienam savo asmeninėje maldoje prisiminti šią dieną išgyventą brangią maldos vienybę.

-kait-

Telšių vyskupijos kunigų susirinkimas

Sausio 18 d. į Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos didžiąją aula nuo pat ryto rinkosi Telšių vyskupijos kunigai. 10 val. kunigai bei seminaristai kartu su savo ganytoju malda pradėjo susirinkimą. Maldai vadovavo Telšių vyskupo generalvikaras prel. dr. J. Šiurys. Po maldos kunigus pasveikino Telšių vyskupas J. Boruta SJ. Pranešimą skaitė Telšių vyskupo vikaras, Telšių vyskupijos katechetikos centro direktorius mons. kan. R. Gudlinkis. Jis susirinkusiems pristatė Žemaičių krikšto ir Žemaičių vyskupystės įkūrimo 600 metų jubiliejaus minėjimo programą, tikslus ir uždavinius. Vyskupo paskyrimu Telšių vyskupijoje sudaryta jubiliejams pasirengti skirta darbo grupė. Šie pirmieji pasirengimo Krikšto jubiliejui metai skirti Dievo Gailestingumui, kiti du etapai bus skirti pasirengti Eucharistiniam kongresui Varniuose, kuris vyks 2013 m. rugpjūčio 3–4 d. Iki tol vyskupijoje vyks pasirengimui skirti renginiai, bus suaktyvinta paparinė katechezė, iš naujo atrandama evangelizacija, maldingumo praktikos, pirmųjų penktadienių, šeštadienių, sekmadienių šventimo svarba ir būtinumas. Telšių vyskupijoje rengimasis minėtiesiems jubiliejams bus pabaigtas 2017 m. Telšių vyskupijos sinodu. Po šio pranešimo apie liturgiją kalbėjo Telšių vyskupas J. Boruta SJ. Lietuvos Vyskupų Konferencijos Liturginės komisijos pirmininkas apžvelgė paskutinės, 2007 m., Romos Mišio lo redakcijos įvadą. Vyskupas priminė, jog šv. Mišių įžangos ir Komunijos priegiesmiai neskaitomi, jei vietoj jų giedamos giesmės, taip pat ganytojas pateikė išsamią analizę apie laiminimą Evangelijų knyga popiežiaus ir vyskupų aukojamose šv. Mišiose – tai rezervuota popiežiui ir vyskupams.

Po konferencijos Telšių katedroje buvo aukojamos šv. Mišios, kurioms vadovavo ir pamokslą pasakė Telšių vyskupas J. Boruta SJ. Jis kvietė kunigus ir gausiai susirinkusius tikinčiuosius melsti krikščionių vienybės, prašant Dievo Gailestingumo išsiskleidimo ir patyrimo tikinčiųjų gyvenimuose. Per pamokslą vyskupas kalbėjo apie krikščionių vienybės svarbą ir ekumenizmą mūsų visuomenėje.

Šv. Mišių pabaigoje prie Gailestingojo Jėzaus paveikslo buvo kalbamas Dievo Gailestingumo vainikėlis, o šv. Mišioms pasibaigus paveikslas pradėjo savo kelionę po Telšių vyskupijos parapijas ir iš Telšių katedros buvo išlydėtas į Varnių senąją istorinę katedrą, iš kurios kelias per visas Telšių dekanato ir visos vyskupijos parapijas. Po ganytojo palaiminimo Katedros kriptoje aplankyti vyskupo kankinio Dievo tarno Vincento Borisevičiaus žemiškieji palaikai, meldžiant jam altoriaus garbės. Taip pat prisimintas tremtyje žuvęs buvęs Telšių kunigų seminarijos profesorius kun. dr. K. Olšauskas, kuris šių metų sausio 19 d. būtų sulaukęs šimto metų amžiaus. Po pamaldų kunigai rinkosi į Telšių kunigų seminarijos didįjį refektoriumą, kur pietaudami ir pabendravo.

-kasab-

Gailestingojo Jėzaus paveikslas sutiktas Panevėžio katedroje

Sausio 16 d. iš Vilniaus į Panevėžio Kristaus Karaliaus katedrą buvo atvežta Gailestingojo Jėzaus paveikslo fotokopija, kurią išvakarėse drauge su kito mis, kurios kelias po visą Lietuvą šiais Dievo Gailestingumo metais, pašventino kardinolas Audrys Juozas Bačkis.

Paveikslą atlydėjo kunigai, Gailestingumo broliai ir seserys, jaunimo grupė. Jo pasitikti iš katedros išėjo Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, katedros klebonas kun. Tomas Skrudupis ir vienas iš svečių kunigų, jaunimas su giesme iškilmingai įnešė paveikslą į katedrą.

Vyskupas dėkojo visiems organizavusiems šio paveikslo kelionę, pabrėždamas, kad jo sutikimui Panevėžyje rengtasi ne vienus metus, kadangi tiek katedroje, tiek Šv. apaštalų Petro ir Povilo bažnyčioje, tiek vienuolynuose kasdien Jėzus adoruojamas Švenčiausiajame Sakramente. Ganytojas sakė, kad ir šiandien šv. Mišiose dalyvauja daugiau nei 40 jaunų žmonių, adoravusių Švč. Sakramentą naktį, o prieš tai Švč. Mergelės Marijos Tarnaičių vienuolyne dalyvavo trijų dienų rekolekcijose. Ganytojas kvietė visus atverti širdis Dievo gailestingumui.

Svečias kunigas Jurgis Vitkovskij kalbėjo apie glaudų šv. Faustinos ir popiežiaus Jono Pauliaus II ryšį: nors jie niekada nebuvo susitikę, bet abu garbino Dievo gailestingumą. Pamokslininkas priminė, kad šiais metais per Dievo Gailestingumo šventę Jonas Paulius II bus paskelbtas palaimintuoju. Taip pat pakvietė į balandžio 30–gegužės 1 d. Vilniuje vyksiantį Dievo gailestingumo nacionalinį kongresą. Po šv. Mišių kun. Jurgis padėkojo už priėmimą Panevėžio vyskupui Jonui Kauneckui, katedros klebonui Tomui Skrudupiui ir Panevėžio vyskupo vikarui pastoracijai kun. dr. Gediminui Jankūnui, derinusiam šio atvykimo detales.

Prie paveikslo buvo meldžiamasi Dieviškojo gailestingumo vainikėlio malda, kurią vedė ir giedojo Vilniaus jaunimo šlovinimo grupė. Vėliau parodyta programa jaunimui: inscenuotas pasakojimas apie Jėzaus laikų žmonių susitikimą su Išganytoju, pasidalyta tikrais liudijimais ir perteikta meditacija apie Dievo gailestingumą.

-lk-

Palaimintojo Jurgio Matulaičio draugijos narių suvažiavimas

Sausio 27 d., švenčiant palaimintojo Jurgio Matulaičio mirties – gimimo dieną, Palaimintojo Jurgio Matulaičio draugijos nariai buvo pakviesti į tradicinį, jau ketvirtąjį, renginį – metinę konferenciją (suvažiavimą) „Viską patraukti prie Kristaus“. Į Marijampolės dramos teatro salę suėjo, suvažiavo nariai iš 15 draugijos skyrių. Atvyko ir daug marijampoliečių, svečių iš įvairių organizacijų, judėjimų. Skambant muzikai buvo įnešta draugijos vėliava, po to sugiedota draugijos giesmė „Kur tiesias lygios lankos“. Konferencijos vedėjai, draugijos tarybos pirmininkas Vitas Buškevičius ir sekretorė sesuo Viktorija Plečkaitytė MVS, po išanginio žodžio pakvietė vyskupą emeritą Juozą Žemaitį MIC pradėti renginį malda. Pranešimą skaitė sesuo Ignė Marijošiūtė MVS. Pranešėja gyvai ir giliai išanalizavo konferencijos temą, išryškindama palaimintojo siekį „...telkti ir organizuoti apie save geros valios žmones; <...> drauge su jais ir per juos visur Kristų įnešti, <...> viską prie Kristaus patraukti...“. Sesuo Ignė gražiai apibendrino draugijų veiklą, palinkėdama šiam sąjūdžiui kaip paukščiams sukti lizdelius savo parapijose, dalytis dvasios šiluma bendruomenėse ir skleisti ją „užgrobian, apimant, užkariaujant ir viską Kristuje atnaujinant“.

Po konferencijos visi susirinko prie savo globėjo palaimintojo Jurgio relikvijų bazilikos koplyčioje, kur maldos pusvalandį vedė Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo Vargdienių seserų kongregacijos vienuolės. Skambėjo palaimintojo mintys, Šv. Rašto ištraukos ir giesmės.

zuoja šventes, vaikų dienas, viktorinas. 2010–2011 mokslo metais organizuotas religinės dramos konkursas biblinė drama „Esate pašaukti laisvei“.

Finalinis biblinės dramos festivalis-konkursas įvyko sausio 26 d. Marijampolėje. Jame dalyvavo 8 geriausi kolektyvai iš Vilkaviškio, Kazlų Rūdos, Marijampolės ir Alytaus. Konkurso temą geriausiai atspindėjo Kazlų Rūdos gimnazijos, Alytaus Šv. Benedikto gimnazijos ir Paežerių pagrindinės mokyklos kolektyvų spektakliai.

Konkursui reikėjo parengti apie 10–20 min. trukmės vaidinimą – biblinę dramą, miuziklą arba spektaklį religine tematika. Pirmasis konkurso etapas vyko dekanatuose nurodytu metu. Komisijos atrinkti kolektyvai dalyvavo vyskupijos finaliniame ture. Vertinimo komisiją sudarė aktoriai, tikybos mokytojai bei dvasininkai. Vilkaviškio dekanate dalyvavo kolektyvai iš Paežerių ir Vilkaviškio pagrindinių mokyklų, taip pat Vilkaviškio Švč. M. Marijos Apsilankymo parapijos vaikų ir jaunimo būrelis. Marijampolės dekanate dalyvavo Padovinio pagrindinės mokyklos jaunųjų ateitininkų kuopos „Kregždutė“ nariai, Kalvarijos gimnazijos moksleiviai, Marijampolės „Jaunieji misionieriai“, vadovaujami Šventosios Šeimos vienuolijos ses. Marijos Cecilijos ir mokytojos Jūratės Morkūnienės, Sangrūdės vidurinės mokyklos moksleiviai. Kazlų Rūdos savivaldybėje dalyvavo trys kolektyvai iš Kazlų Rūdos, Jankų ir Plutiškių. Alytaus dekanate „Sūnaus palaidūno istorijos“ inscenizaciją vaidino Alytaus Adolfo Ramanausko Vanago gimnazijos moksleiviai. Spektaklį „Šv. Benediktas“ puikiai vaidino Alytaus Šv. Benedikto gimnazijos moksleiviai. Spektaklis „Su Dievu į laisvę!“ atskleidė gėrio ir blogio kovą ir pergalę per Bažnyčią, vaidino Ūdrijos pagrindinės mokyklos dramos būrelis. Biblinę inscenizaciją „Sėjėjas“ pagal ištrauką Mt 13, 3–9 parodė Dainavos pagrindinės mokyklos moksleiviai ateitininkai.

-ds-

Keliais žodžiais

Panevėžys. Sausio 9 d. Panevėžio katedros parapijos salėje buvo surengta parapijoje veikiančių grupelių šventė „Pasveikinkim vieni kitus“. Šventės organizavimu rūpinosi Panevėžio katedros teatriuko vadovė Daiva Svirelienė ir sesuo kotryniėtė Julita Žemeliauskaitė. Į kvietimą dalyvauti atsiliepė 6 grupės: procesijos, choro, katalikių moterų, jaunimo, „Saulės“ savanorių ir ateitininkų. Visos grupelės šventei rengėsi iš anksto, nes buvo gavusios užduotį prisistatyti, atlikti dainą, paruošti vaišių stalą ir firminį patiekalą. Buvo sudaryta ir vertinimo komisija. Savo vertinimus išsakė klebonas kun. Tomas Skrudupis. Jis pareiškė esąs dvasios tėvas visiems savo parapijiečiams, o tėvui visi jo vaikai yra geri ir gražūs, todėl visiems skiriamas po 10 balų. Šventėje dalyvavo apie 200 žmonių.

-lk-

Kaunas. Sausio 16 d. sekmadienio popietės tema „Dievo darbas ir pasaulietinis apaštalavimas“ Kristaus Prisikėlimo parapijos konferencijų salėje kalbėjo kun. dr. Petras Pichas iš Ispanijos, atstovaujantis Šventojo Kryžiaus ir *Opus Dei* prelatūrai. Prelegentas jau aštuoneri metai gyvena ir dirba Lietuvoje, yra Kauno technologijos universiteto kapelionas. Kunigas puikiai kalba lietuviškai. Kun. P. Pichas papasakojo, kaip ir kada susikūrė *Opus Dei*, kokia jos veikla ir struktūra, kaip paplitusi pasaulyje.

-rl-

Kaišiadorys. Sausio 17 d. Kaišiadorių vyskupijos katechetikos centras surengė seminarą „Paauglių meilės sampratos ir seksualinio elgesio ypatumai“, kurį vedė lektorius Ričardas Pagojus. Susirinko 59 tikybos, etikos, biologijos ir psichologijos mokytojai iš visos vyskupijos. Lektorius palietė daug svarbių klausimų meilės tema, į kuriuos atsakyti nelengva. Jau kun. S. Yla pastebėjo, kad meilė nėra objektyvaus tyrinėjimo sritis ir bet koks protinis tyrinėjimas negali jos gelmių atskleisti. Meilei suprasti reikia vidinio pažinimo, kitaip tariant,

Lygiai vidurdienį, giedant Palaimintojo Jurgio Matulaičio litaniją, per baziliką altoriaus link pajudėjo ilga Lietuvos vyskupų ir kunigų procesija. Liturgijos šventime dalyvavo vietos ordinaras Rimantas Norvila, Vilkaviškio vyskupas emeritas Juozas Žemaitis MIC, Šiaulių, Kaišiadorių, Panevėžio ir Telšių vyskupai ordinarai, Kauno vyskupas augziliaras Jonas Ivanauskas, Panevėžio vyskupas emeritas Juozas Preikšas bei liturgijai vadovavęs Lietuvos kariuomenės ordinaras vysk. Gintaras Grušas. Drauge meldėsi gausus būrys Vilkaviškio vyskupijos bei kitų vyskupijų kunigų ir keletas kunigų iš Lenkijos. Iš Telšių buvo atvykęs visas seminarijos parengiamasis kursas su savo vadovais ir dėstytojais.

Pamokslą sakęs vysk. G. Grušas kalbėjo apie gailestingumą, kurį labai aiškiai suprato palaimintasis Jurgis Matulaitis. Ganytojas akcentavo, kad gailestingumas – tai meilės patyrimas ir jos dovanojimas, kad kiekviena malonė turi savo kančios dalį ir kiekviena kančia turi savo malonę. Kaip ypatingą galimybę patiems būti Dievo gailestingumo liudytojais ir dalyviais vyskupas linkėjo užtarti lagonius pas Dievą būtent per Jurgį Matulaitį.

Po šv. Mišių visi trumpai pasimeldė prie palaimintojo kapo, vyskupai su kunigais pratęsė bendrystę pietaudami vyskupijos pastoraciniame centre, o pasauliečiai rinkosi į agapę Marijampolės dramos teatre. Agapei pasibaigus, Matulaičio draugijos nariai klausėsi liudijimų, draugijos atskirų skyrių prisistatymų bei Marijampolės kolegijos dėstytojos Vidos Mickuvienės iniciatyva parengtos kompozicijos, kurioje skambėjo Šventojo Rašto bei pal. Jurgio Matulaičio „Užrašų“ fragmentai, o sesuo Daiva Staskevičiūtė SF bei Gintarė Vitkauskienė pagiedojo keletą giesmių.

-krb, vd-

„Aqua“ susitikimas

Sausio 25 d., minint apaštalo Pauliaus atsivertimą, Marijampolėje, Vilkaviškio vyskupijos pastoraciniame centre, vyko vyskupijos neformalaus nuolatinio kunigų ugdymo instituto „Aqua“ susitikimas.

Pagrindinis susitikimo prelegentas Kauno arkivyskupijos katechetikos centro vadovas dr. Artūras Lukaševičius dvejų paskaitų metu su susirinkusiais kunigais aptarė katalikybės padėtį Lietuvoje ir perspektyvas. Lektorius lygino Lietuvos ir bendrą Vakarų situaciją, akcentuodamas, kad labai greitai vejamės Vakarų vertybių praradimu ar iškreipimu, tačiau ne taip sparčiai prarandame sakralumo pajautą, o tai džiugina.

Aptariant parapijos modelius, akcentuota vyraujanti nebendruomeninio gyvenimo ir vengimo išsipareigoti nuostata, taip pat nepakankama ir mažai patraukli parapiinės veiklos pasiūla. Ypač tai pasakytina apie vaikus, besiruošiančius Sutaikinimo ir Eucharistijos sakramentams. Priėmę šiuos sakramentus, daugelis nebelanko bažnyčios ir atsiriboja nuo parapijos, nes parapijoje nėra veiklos ir terpės, kur jie galėtų būti ir reikalingi, ir auginti savo tikėjimą. Paminėtas įdomus faktas: remiantis atliktais tyrimais, Lietuvoje iš 86 procentų save laikantių katalikais tik 26 procentai pritaria Bažnyčios skelbiamoms tikėjimo tiesoms.

Kunigams su lektoriumi gausiai dalijantis savo praktinio darbo išvalgomis, išsirutuliojo tema apie Lietuvoje vyraujančias katalikybės formas. Pagrindinės yra trys: tradicinė katalikybė, paprotinė katalikybė ir prietarinė katalikybė. Kokia alternatyva? Ką turėtume daryti? Dr. Artūras Lukaševičius kalbėjo

apie sąmoningą, gyvą ir veiklią katalikybę, kur suaugusiųjų atsivertimas turėtų būti visos sielovados tikslas. Tam tinkamas *Ad gentes* enciklikoje siūlomas modelis: žmogiškųjų ryšių užmezgimas – susidomėjimas; kerygma – įtikėjimas; katechezė – tikėjimo pagrindai; tikinčiųjų pastoracija – sakramentinis bendruomeninis gyvenimas.

-krb-

Mirė kun. Antanas Pryšmantas (1974–2011)

Vasario mėn. 1 d., eidamas 37 metus, Šilutės ligoninėje mirė kunigas Antanas Pryšmantas. Kun. A. Pryšmantas gimė 1974 m. liepos 15 d. Žemaičių Naumiestyje. Mokėsi Žemaičių Naumiesčio vidurinėje mokykloje. 1992 m. įstojo į Telšių kunigų seminariją. 1998 m. liepos 19 d. Gargždų Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčioje išventintas į kunigus. Vyskupo paskyrimu dirbo: 1997–1998 m. Plungės Šv. Jono Krikštytojo parapijos diakonu; 1998 m. sausį–liepą Gargždų Šv. Arkangelo Mykolo parapijos diakonu; 1998–1999 m. Telšių kunigų seminarijos auklėtinių ugdytoju; 1999–2001 m. Plungės Šv. Jono Krikštytojo parapijos vikaru; nuo 2001 m. kovo iki 2003 m. liepos Klaipėdos Kristaus Karaliaus parapijos vikaru; nuo 2003 m. liepos iki 2004 m. rugpjūčio Ventos parapijos administratoriumi; 2004 m. rugpjūtį–2006 m. Gargždų Šv. Arkangelo Mykolo parapijos vikaru; nuo 2006 m. rugpjūčio iki 2008 m. vasario Telšių Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos vikaru. Nuo 2008 m. vasario 14 d. iki mirties Žemaičių Naumiesčio Šv. Arkangelo Mykolo parapijos rezidentas.

Kunigo Antano Pryšmanto palaikai buvo pašarvoti Žemaičių Naumiesčio Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčioje. Laidotuvių šv. Mišios aukotos vasario 4 d. Mirusysis palaidotas Žemaičių Naumiesčio kapinėse.

-T-

reikia dvasios ir širdies. Be to, šiais laikais meilės samprata dažnai painiojama su seksualumu. Seminaro metu dalyviai susipažino su įvairiais meilės ir seksualumo temos nagrinėjimo aspektais bei metodais. Taip pat buvo išdalyti mokinių užduodami klausimai ir aptariama, kaip į juos atsakyti.

-kvkci

Kaunas. Sausio 29 d. Kauno arkikatedroje bazilikoje vyko susikaupimo diena su Šv. Jono broliais „Kaip Eucharistija mus atgimdo iš aukštybių?“ (plg. *Jn* 3, 3). Buvo švenčiama Eucharistija ir Sutaikinimo sakramentas, adoruojamas Švč. Sakramentas, kalbamas Gailėstingumo vainikėlis ir klausoma brolių paskaitų. Kalbėta apie būdus, kuriais, adoruodami Švenčiausiąjį Sakramentą, patiriame Dievo gailėstingumą, ir apie malonę, kurią Dievas nori mums suteikti šiais Gailėstingumo metais; apžvelgta, ką Šventasis Raštas kalba apie Dievo gailėstingumą.

-da-

PRANEŠIMAS

Kauno arkivyskupijos kredito unijos narių dėmesiai!

2011 m. kovo mėn. 8 d. 11 val. Kauno Šv. apaštalų Petro ir Povilo arkikatedros parapijos namuose, Vilniaus g. 1/Valančiaus g. 4, Kaune, šaukiamas Kauno arkivyskupijos kredito unijos, buveinės adresas – Vilniaus g. 3, Kaunas, eilinis visuotinis narių susirinkimas.

Darbotvarkė:

1. Stebėtojų tarybos ataskaita. Ataskaitos įvertinimas.
2. Revizoriaus ataskaita. Ataskaitos įvertinimas.
3. Valdybos ataskaita. Ataskaitos įvertinimas.
4. Paskolų komiteto ataskaita. Ataskaitos įvertinimas.
5. Metinės finansinės atskaitomybės ir pelno paskirstymo (nuostolių dengimo) projekto pristatymas. Metinės finansinės atskaitomybės tvirtinimas. Nutarimo dėl pelno paskirstymo (nuostolių dengimo) priėmimas.
6. 2011 metų kredito unijos pajamų ir išlaidų sąmatos tvirtinimas.
7. Revizoriaus atlyginimo dydžio nustatymas.
8. R. V. pašalinimas iš kredito unijos narių.

Su darbotvarkėje numatytų klausimų nutarimų projektais ir ataskaitomis bei kitais dokumentais kredito unijos nariai gali susipažinti kredito unijos patalpose, Vilniaus g. 3, Kaune.

Kauno arkivyskupijos kredito unijos valdyba

„PER DAUG NESIRŪPINKITE“

8 eilinis sekmadienis (A)

Iz 49, 14–15; 1 Kor 4, 1–5; Mt 6, 24–34

Ką daryčiau, jei išloščiau milijoną? Tiesa, leisti pinigų loterijų bilietams ir austi gyvenimo svajones prie televizijos ekrano nėra išmintingiausias užsiėmimas. Tačiau atsakymas į šį hipotetinį klausimą gali padėti suprasti šiandienos Evangeliją. Ar pirkčiau automobilį, ar keliaučiau, ar apmokėčiau studijas, ar..? Turiu nuoširdžiai atsakyti sau, ar mano troškimai susiję su Dievo karalyste. Nes Jėzus šiandien nurodo aiškų prioritetą – pirmiausia ieškoti Dievo karalystės. Drauge pažada, kad visa, ko mums reikia, „bus pridėta“. Jei Dievas vertina trumpalaikį augalo grožį ir džiaugiasi paukšteliais – nepalyginti labiau jis turi rūpintis savo tobuliausiu kūrinium – žmogumi.

Jėzus ragina nepasiduoti baimingam susirūpinimui, tačiau mūsų mintys ir širdys pilnos rūpesčių. Tai yra problema. Tuo reiškiasi mūsų nepasitikėjimas Dievu, nors lūpomis išpažįstame tikėjimą. Jėzus išvelgia mumyse šią vidinę prieštarą ir nepasitikėjimą Dievo apvaizda. Čia kalbama apie neprotingą, bergždžią, baimingą rūpinimąsi. Baimingo susirūpinimo priešybė nėra optimizmas. Nepakanka pozityviai įsikalbėti – viskas susitvarkys ir bus gerai. Šio Jėzaus peikiamo rūpinimosi priešybė yra tikėjimas. Šventasis Pranciškus Asyžietis savo gyvenimu parodė, kad „per daug nesirūpinti“ reiškia ne tinginiavimą ar lengvabūdišką patogumų ieškojimą, bet gyvenimą gyvu tikėjimu. Jėzus žada, kad rytojus pat pasirūpins savimi. Tai anaipol nereiškia, kad turėtume tik gulėti ant sofos, o kepti balandžiai patys kris į burną. Dievas perima mūsų rūpesčius, o mums skirta ramiai daryti šiandienos ir rytojaus darbus.

Baimingas susirūpinimas žmogui nenaudingas. Jis sugraužia širdį, atima džiaugsmą ir ryžtą. Negana to, būdami „per daug“ susirūpinę, patenkame į Mamonos vergiją. Tampame panašūs į pagonis, nes netikime ištikimu ir patikimu Dievu. Dievas pagal stabmeldišką sampratą yra nepastovus, priklausomas nuo nuotaikų, panašiai kaip žmogus. Dievas pagoniui yra tik vienas iš daugelio gyvenimo dalykų, tarsi šventinis papuošimas. Tokiu atveju tikrai patikimiau atrodo pasikliauti vien savo jėgomis.

Viešpats mus ragina radikaliai apsispręsti ir pasirinkti šeiminką: Dievą arba pinigą. Negalime jiems tarnauti vienu metu. Jie tarpusavyje nesuderinami. Žodžius „nekęsti“ ir „mylėti“ čia reikia suprasti panašiai kaip *Ist* 21,

15–17, kur kalbama apie dvi vieno vyro žmonas, vieną mylimą, o kitą nemėgstamą. Mamona reiškia ne vien pinigus, bet apskritai visokią nuosavybę, kurią galima paversti pinigais ir kurią žmogus laiko patikimu gyvenimo pagrindu. Analogiškoje Luko evangelijos vietoje Mamona vadinama „apgaulinga“ (*Lk* 16, 11). Kompromisas tarp dviejų šeiminkų neįmanomas: Dievo didybei nėra atitiktens. Evangelijos pasakojimas turi mums padėti padaryti šį apsisprendimą. Trimis poetiškais palyginimais atskleidžiama, kaip absurdiška yra „per daug“ nerimauti. Padangių paukščiai pamaitinami, nors nesėja ir nepjauna, o laukų lelijos gražiai aprenčiamos, nors nesidarbuoja ir neverpia.

Drauge reikia prisiminti, paties Kūrėjo žmogui pavesta būti žemės ir visos kūrinijos prievaizdu. Žmogus turi pelnyti duoną veido prakaitu. Patarlių knygoje raginama mokytis iš skruzdėlės, kuri „pripildo savo sandėlius vasarą“ (plg. *Pat* 6, 6–8). Nejaugi Evangelijos žodžiai siūlo mums užmerkti akis ir bėgti nuo tikrovės? Juk, nepaisant didžiulių technologinių pasiekimų, milijonams pasaulio gyventojų vis dar gresia bado rykštė. Jėzus neskatina tinginystės. Pakelkime akis į paukščius ir pamatysime, kad jie vikriai juda ir darbuojasi ieškodami maisto. Gėlė leidžia šaknis į žemę ir iš ten traukia maistingąsias medžiagas, iš kurių susidaro jos gražusis apdaras.

Viešpats mus moko prioritetų: pirmiausia ieškoti Dievo karalystės ir jo teisybės. Tai nereiškia, kad kiti dalykai nėra reikšmingi, tačiau reikalingiausias ir svarbiausias yra šis. Turime pripažinti, kad mums nerimą keliančios problemos neišsprendžiamos nei pinigais, nei ekonomine galia. Nuodėmė iškreipė žmogui patiktą Kūrėjo planą. Daug kur pasaulyje beatodairiškai ir grobuoniškai vartojami žemės išteklių. Skatinama kuo daugiau suvartoti. Rinkos dėsniai toli gražu nelaiduoja harmoningos plėtros. Vargas ir stygius dar skaudžiau išryškėja trykstant pertekliui ir matant besaikį eikvojimą.

Evangelija mus ragina atsakyti į klausimą: ar gyvename sau, ar Dievui? Ką reiškia ieškoti Dievo karalystės? Ar pakanka kasdien sukalbėti poterius ir sekmadeniais eiti į bažnyčią? Atsakymą randame *Tėve mūsų* maldoje. Vienam Dievui priklauso šventumo garbė. Viskame norime vykdyti jo valią ir siekiame, kad ateitų jo Karalystė. Kas vadovaujasi Viešpaties maldoje išsakytais prioritetais, taip pat dirba, uždirba pinigus, perka, vartoja, tačiau visa tai vykdo tarnavimo Viešpačiui dvasia. Žmogaus širdis kyla į Dievą ir neprisiria prie tų dalykų, kurie yra tik priemonės. Tikintis žmogus pasitiki, kad Dievas visa, ko jam reikia, pridės.

GYVENIMO UOLA

9 eilinis sekmadienis (A)

Ist 11, 18. 26–28; *Rom* 3, 21–25a. 28; *Mt* 7, 21–27

Atliepiamojoje psalmėje meldėme, kad Viešpats būtų mūsų uola. Žinome, jog šiame pasaulyje nėra saugensnio pagrindo. Nors lūpomis tariame, kad Viešpats yra mūsų uola, ši žinia nelengvai pasiekia mūsų širdies gelmes. Išivaizduojame, jog būtume saugesni ir laimingesni, jei daugiau uždirbtume, jei būtume kitų vertinami, jei pasikeistų mus supantys žmonės. Tačiau jokie pinigai, žmonės, vietos ar daiktai negali garantuoti patvarios laimės. Ją dovanoja vienintelis Jėzus. Apaštalas Paulius išpėja nestatyti gyvenimo pastato ant išivaizduojamo teismo pamatų. Apgaudinėju save manydamas: jei padarysiu viską tobulai, net Dievas negalės manęs kritikuoti. Iš tikrųjų niekas neišsigelbės savo teismo darbais. Kalkutos Motina Teresė vykdė nuostabius artimo meilės darbus, bet drauge žinojo, kad jie negali jos išgelbėti. Per savo vidinės tamsos metus ji glaudėsi prie tikrosios Uolos.

Žydai pažodžiui įgyvendino pirmajame skaitinyje girdėtą Viešpaties priesaką. Prie kaktos ir kairės rankos prisirišo odines dėžutes su Toros žodžiais: „Klausykis, Izraeli! Viešpats yra mūsų Dievas“ (*Ist* 6, 4–6). Jie uoliai stengėsi laikytis Dievo Įstatymo, apipindami gyvenimą smulkmeniškais papročių ir taisyklių įsakais. Nenuostabu, kad juos piktino Jėzus, pareiškęs, jog atėjo gelbėti ne sveikųjų, bet ligonių. Dievas nesileidžia užsklendžiamas įstatymo raidėje, jis nori būti garbinamas „dvasia ir tiesa“ (plg. *Jn* 4, 23). Apaštalas Paulius, pagal griežtą protėvių įstatymą išauklėtas žydus (plg. *Apd* 22, 3), mokė, kad nuteisinimas pasiekiamas tikėjimu, o ne įstatymo darbais (plg. *Rom* 3, 28). Žvelgdami į brolius žydus, prisirišusius prie rankos ir kaktos Dievo žodį, neturime didžiulius, verčiau paklauskime savęs, kaip mes naudojames Jėzaus dovanota laisve. Esame išlaisvinti iš įstatymo vergystės, kad labiau mylėtume ir pažintume Dievo meilę. Dievo akyse negalime girtis nuopelnais. Visi nusidėjo ir stokoja Dievo garbės. Pripažinti tai yra pirmutinė sąlyga, kad būtume Kristaus atpažinti.

Nepakanka Jėzų išpažinti vien lūpomis. Dievo karalystė apima visas gyvenimo sritis. Vien ištarti Viešpaties vardą per mažą. Reikia gyvenimu vykdyti Dievo žodį. Tiesa, daugelis įžengia į Dievo karalystę giedodami ir šlovindami, tačiau jų gyvenimas patvirtina tai, ką jie gieda. Krikščionybė ne tik mokymas ar kultas, bet ir praktika. Pranašystės ir stebuklai nebūtinai rodo asmeninį šventumą. Juk vyriausiasis kunigas Kajafas

išpranašavo, kad geriau vienam mirti už tautą (plg. *Jn* 18, 14), ir dėl to pats pasmerkė Jėzų. Fariziejų mokiniai išvarinėjo velnius ir vis dėlto netikėjo Jėzumi, net šaipėsi iš jo, tvirtindami, jog jis išvaro velnius Belzebulo galia. Jėzus pažadėjo, kad į Dangaus karalystę įžengs tas, kuris vykdys dangiškojo Tėvo valią. Šią valią apibendrina Jėzaus meilės įsakymas: „Kad vienas kitą mylėtumėte, kaip aš jus mylėjau“ (*Jn* 15, 12).

Jei pranašystės skelbiamos netaikant jų sau, jei velnias išvaromas iš kitų, tačiau lieka išvarančiojo širdyje, tuomet nuskamba Jėzaus žodžiai: „Aš niekuomet jūsų nepažinojau.“ Nuosprendis tik įtvirtina esamą būklę: kadangi tie žmonės vidujai nutolę nuo Kristaus, jie privalo visiškai nuo jo pasišalinti. Jie gyvena prieštarinę ir vidujai suskaldytą gyvenimą, todėl nekelia pasitikėjimo nei žmonėms, nei Dievui.

Kalno pamokslas baigiamas dvejopu palyginimu apie Dievo žodžio klausymą ir vykdymą. Žodžio klausymasis ir vykdymas sudaro vienovę. Geriausias pamatas gyvenimo namui yra Dievo žodis, kurio klausoma ir pagal kurį veikiama. Neįgyvendinti, vien automatiškai kartoti Jėzaus žodžiai nėra patikimas pamatas. Gyvenimui reikalingas tikras ir patikimas pagrindas, nes ne visuomet giedra ir saulėta. Palestinoje yra smėlėtų sausvagių, kurios po lietaus pavirsta vandens srautu. Tokioje vietoje pastatytam pastatui gresia neregimas pavojus. Audrų, liūčių ir potvynių sukelta staigi griūtis būna ypač skausminga.

Turbūt užduodame sau klausimą, kuriai žmonių kategorijai mes priklausome: ar žodžio klausytojų, ar vykdytojų? Iš tikrųjų mūsų patirtis yra daugiopė ir veikiausiai vienu metu priklausome abiem kategorijoms. Būna išbandymų, kai sekasi išlaikyti vidinę ramybę ir viltis Viešpačiu neužgęsta. Tačiau būna ir tokių audrų, kurias išgyvename kaip visišką gyvenimo laivo sudužimą ar dvasinį bankrotą. Patirtas išbandymas pasirodė pernelyg skaudus; nors uoliai meldėmės, bet jautėmės neišklausyti; patyrėme artimo žmogaus, gal net Bažnyčios tarnautojo išdavystę. Tuomet nusiviliame, atsiribojame, užsidarome. Mums atrodo, kad tikėjimas nebeturi prasmės, ir paliekame atvirus vartus sužeidimams ir blogio įtakoms. Mūsų namai pastatyti tuo pat metu ant uolos ir ant smėlio. Kiekvienas išbandymas, kiekviena gyvenimo audra yra Viešpaties duodami ženklai. Turime įžvelgti giliau, negu diktuoja įžeisti jausmai, emocijos, savijauta, lakūs įspūdžiai. Po kiekvieno išbandymo dar nuosekliau statykime tikėjimo namą ant Dievo žodžio uolos.

Popiežius Benediktas XVI

**Posinodinis apaštališkasis paraginimas
Verbum Domini**

vyskupams, kunigams, pašvęstiesiems asmenims ir pasauliečiams apie Dievo žodį Bažnyčios gyvenime ir misijoje

(Tęsinys. Pradžia 2010 m. Nr. 22)

Dievo žodis ir Valandų liturgija

62. Tarp maldos formų, iškeliančių Šventąjį Raštą, neabejotinai yra Valandų liturgija. Pasak Sinodo tėvų, tai „labai tinkama Dievo žodžio klausymosi forma, nes tikintieji per tai sueina į sąlytį su Šventuoju Raštu ir gyvąja Bažnyčios tradicija“ (221). Pirmiausia atmintinas didis šios maldos teologinis ir bažnytinis iškilumas: „Valandų liturgijoje Bažnyčia, vykdydama savo Galvos kunigiškąsias pareigas, *be paliuvos* (1 Tes 5, 17) atnašauja šlovimo auką, tai yra jo vardą garbinančių lūpų vaisių (plg. Žyd 13, 15). Ši malda yra Sužadėtinui kalbančios Sužadėtinės balsas, negana to, malda, kurią Kristus išvien su savo Kūnu kelia į Tėvą“ (222). Vatikano II Susirinkimas šiuo klausimu taip pareiškė: „Taigi visi, kurie šiuo būdu meldžiasi, ir atlieka Bažnyčios pareigą, ir dalyvauja visoje Kristaus Sužadėtinės garbėje, nes, giedodami Dievui šlovės giesmę, Motinos Bažnyčios vardu stovi prieš jo sostą“ (223). Valandų liturgijoje kaip Bažnyčios viešojoje maldoje atsiskleidžia krikščioniškasis idealas taip pašventinti visą dieną, kuriai ritmą suteikia Dievo žodžio klausymasis ir psalmių malda, kad kiekvieną veiklą ženklinėtų Dievui atnašaujamas šlovinimas.

Tie, kurie savo gyvenimo luomu įpareigoti praktikuoti Valandų liturgiją, privalo ištikimai vykdyti šią pareigą visos Bažnyčios naudai. Iš Bažnyčios užduotį švęsti Valandų liturgiją gavę vyskupai, kunigai ir diakonai, siekiantys kunigyستės, privalo kasdien atlikti visas Valandas (224). Dėl šios maldos privalomumo Rytų katalikų vietinėse Bažnyčiose *sui iuris*, tai čia paisytina jų pačių teisės (225). Be to, pavyzdinčiai švęsti Valandų liturgiją raginu pašvęstojo gyvenimo bendruomenės, idant jos galėtų būti atrama ir įkvėpimo šaltinis dvasiniam ir pastoraciniam visos Bažnyčios gyvenimui.

Sinodas taip pat išreiškė norą, kad ši malda, pirmiausia Rytmetinė ir Vakarinė, labiau paplistų Dievo tautoje. Tai savaime leistų tikintiesiems geriau susipažinti su Dievo žodžiu. Pabrėžtina ir Valandų liturgijos sekmadienių bei šventadienių pirmosios Vakarinės vertė, ypač Rytų katalikų Bažnyčioms. To siekdamas, siūlau, kad ten, kur

įmanoma, parapijos ir vienuoliškosios bendruomenės skatintų dalyvauti šioje liturgijoje tikinčiuosius.

Dievo žodis ir Laiminimų apeigynas

63. Naudojantis Laiminimo apeigynu irgi privalu atsižvelgti į Dievo žodžio skelbimui, klausymuisi ir glaustam aiškinimui numatytą erdvę. Palaiminimo gestai – Bažnyčioje numatytais atvejais ir prašant tikintiesiems – turi būti, kaip tokie, ne atskirti, bet atitinkamai susieti su Dievo tautos liturginiu gyvenimu. Šiuo požiūriu laiminimui, kaip tikrai šventam ženklui, prasmę ir veiksmingumą suteikia Dievo žodžio skelbimas (226). Todėl, siekiant iš naujo sukelti tikintiesiems kiekvieno žodžio, išeinančio iš Dievo lūpų (plg. Mt 4, 4), alkį ir troškulį, svarbu pasinaudoti ir šiomis progomis.

**Rekomendacijos ir konkretūs pasiūlymai
dėl gyveninės liturgijos**

64. Atkreipęs dėmesį į kelis pamatinius santykio tarp liturgijos ir Dievo žodžio elementus, dabar norėčiau apibendrinti ir pabrėžti kelis Sinodo tėvų pasiūlymus dėl Dievo tautos vis geresnio Dievo žodžio pažinimo liturgijos vyksmo aplinkoje ar per sąsają su ja.

a) Dievo žodžio šventimas

65. Sinodo tėvai visus ganytojus paragino jiems patikėtoje bendruomenėje skleisti Dievo žodžio šventimą (227): tai tinkamiausia proga susitikti su Viešpačiu. Todėl tokia praktika tikintiesiems labai naudinga ir laikytina svarbiu liturginės pastoracijos elementu. Tokiam šventimui tenka ypatinga reikšmė rengiantis sekmadienio Eucharistijai, nes tai teikia galimybę giliau panirti į šv. Mišių skaitinių lobyną, siekiant apmąstyti Šventąjį Raštą ir juo remiantis melstis, pirmiausia liturginiais advento ir Kalėdų, gavėnios ir Velykų laikotarpiais. Švęsti Dievo žodį labai rekomenduotina bendruomenėms, kuriose dėl kunigų stygiaus privalomais šventadieniais neįmanoma švęsti eucharistinės Aukos. Atsižvelgdamas į posinodiniame apaštališkajame paraginiame *Sacramentum caritatis* jau pateiktus nurodymus dėl sekmadienio susirinkimų laukiant kunigo (228), siūlau kompetentingai valdžiai, paisant dalinės Bažnyčios patirties, parengti Apeigų vadovus. Tada tomis aplinkybėmis bendruomenės tikėjimą maitinančio Dievo žodžio šventimas bus skatinamas išvengiant jo painiojimo su Eucharistijos šventimu; tai veikiau būtų tinkamos progos „melsti Dievą savo nuožiūra atsiųsti šventųjų kunigų“ (229).

Be to, Sinodo tėvai pakvietė švęsti Dievo žodį piligriminių kelionių, ypatingų švenčių, liaudies misijų, dvasinių rekolekcijų ir ypatingų atgailos, permaldavi-

mo ir atleidimo dienų progomis. Įvairios liaudiškojo pamaldumo formos, nors ir nėra liturginiai veiksmai ir neturi būti painiojamos su liturgijos šventimu, vis dėlto iš pastarojo privalo semtis įkvėpimo ir suteikti prideramos erdvės Dievo žodžiui skelbti bei klausytis, nes „liaudiškajam pamaldumui Biblija yra neišsenkantis įkvėpimo šaltinis, teikiantis nepranokstamų maldos pavyzdžių ir vaisingų teminių pasiūlymų“ (230).

b) Žodis ir tylą

66. Sinodo tėvai nekart pabrėžė tylos vertę Dievo žodžio ir jo priėmimo tikinčiųjų gyvenime atžvilgiu (231). Iš tiesų žodis gali būti ištartas ir priimtas tik vidinėje ir išorinėje tyloje. Mūsų laikai neskatiną vidinio susikaupimo, o kartais net susidaro išpūdis, jog tiesiog bijoma bent akimirka atsiplėšti nuo masinio komunikavimo priemonių. Todėl šiandien būtina Dievo tautai perteikti tylos vertę. Iš naujo atrasti Dievo žodžio centrinę vietą Bažnyčios gyvenime taip pat reiškia vėl atrasti vidinio susikaupimo ir ramybės prasmę. Didžioji Bažnyčios tėvų tradicija moko, kad Kristaus slėpiniai susiję su tyla (232) ir kad tik joje Dievo žodis gali surasti sau buveinę, kaip surado Marijoje, kuri buvo neperskiriama ir žodžio, ir tylos moteris. Mūsų liturgija turėtų palengvinti autentiškai klausytis: *Verbo crescente, verba deficiunt* (233).

Ši vertė pirmiausia turėtų suspindėti *Žodžio liturgijoje*, kuri „švęstina taip, kad skatintų apmąstymą“ (234). Numatyta tyla laikytina „šventimo dalimi“ (235). Todėl visus ganytojus raginu skatinti susikaupimo akimirkas, per kurias, padedant Šventajai Dvasiai, Dievo žodis priimamas į širdį.

c) Iškilmingas Dievo žodžio skelbimas

67. Sinode taip pat siūlyta iškilmingiau, pirmiausia iškilomis liturginėmis progomis, skelbti Dievo žodį, ypač Evangeliją: Evangelijų knyga per pradžios apeigas nešama procesijoje, o paskui ją diakonas ar kunigas skelbti atneša į sakyklą. Taip Dievo tautai parodoma: „Evangelijos skelbimas yra Žodžio liturgijos viršūnė“ (236). Laikantis Šventųjų Mišių skaitinių įvade pateiktų nurodymų, pageidautina Dievo žodį, pirmiausia Evangeliją, skelbti giedant, ypač iškilmių dienomis. Norint geriau pabrėžti reikšmę to, kas skaitoma, pageidautina pasveikinimą, pradinį paskelbimą: „Pasiklausykite šventosios Evangelijos pagal...“ ir baigiamuosius žodžius: „Girdėjote Viešpaties žodį“ ištarti giedant (237).

d) Dievo žodis krikščionių maldos namuose

68. Siekiant skatinti klausytis Dievo žodžio, nevalia iš akių išleisti priemonių, galinčių padėti tikintiesiems

geriau sukaupti dėmesį. Šia prasme būtina laiduoti, kad maldos namuose, nenusižengiant liturgijos ir architektūros nuostatams, visada būtų tinkama akustika. „Vyskupai, deramai padedami, statant bažnyčias privalo rūpintis, kad šios būtų tinkamos Dievo žodžiui skelbti, apmąstyti, Eucharistijai švęsti. Sakralinės patalpos ir nešvenčiant liturgijos turi iškalbingai perteikti krikščioniškąjį slėpinį Dievo žodžio atžvilgiu“ (238).

Ypatingas dėmesys skirtinas *sakyklai* kaip liturginei vietai, iš kurios skelbiamas Dievo žodis. Ji turi būti gerai matomoje vietoje, į kurią per Žodžio liturgiją savaime krypta tikinčiųjų akys. Geriausia, kad ji būtų nekilnojama ir suprojektuota kaip plastinis elementas, estetiškai derantis su *altoriumi*, taip regimai perteikiant teologinę *dviejų stalų, Dievo žodžio ir Eucharistijos*, prasmę. Iš sakyklos skelbiami skaitiniai, atliepamoji psalmė ir velykinis šlovinimas; be to, ten gali būti sakoma homilija ir visuotinė malda (239).

Be to, Sinodo tėvai siūlo, kad bažnyčiose būtų vieta, kurioje Šventasis Raštas būtų laikomas *ne šventimo metu* (240). Pageidautina, jog krikščionių maldos namuose Dievo žodžio knygai tektų matoma garbinga, tačiau tabernakulio, kuriame laikomas Švenčiausiasis, centriškumo nepažeidžianti vieta (241).

e) Bibliinių tekstų išskirtinumas liturgijoje

69. Sinodas taip pat dar kartą pabrėžtinai patvirtino tai, kas jau įtvirtinta Bažnyčios liturginiais nuostatais (242), – būtent kad *Šventojo Rašto skaitinių niekada nevalia pakeisti kitais tekstais*, kad ir kokiais reikšmingais pastoraciniu ar dvasiniu požiūriu: „Nė vienas dvasingumo ar literatūros tekstas negali pasiekti vertės ir turtingumo, kurie būdingi Dievo žodžiui Šventajame Rašte“ (243). Šio seno Bažnyčios nuostato privalu laikytis (244). Turėdamas prieš akis kai kuriuos piktnaudžiavimus, popiežius Jonas Paulius II priminė, kaip svarbu Šventojo Rašto skaitinių nepamainyti kitokiais tekstais (245). Primenama, kad ir atliepamoji psalmė yra Dievo žodis, kuriuo atsiliepiame į Viešpaties balsą, todėl negali būti pakeista kitais tekstais. Pageidautina, kad ji būtų giedama.

f) Biblijos įkvėpta liturginė giesmė

70. Stengiantis išryškinti Dievo žodį liturginiame šventime, būtina atsižvelgti ir į giesmes atitinkamų apeigų numatytais momentais. Pirmenybė teiktina giesmėms, aiškiai įkvėptomis Biblijos ir teksto bei muzikos darna išreiškiančioms Dievo žodžio grožį. Šiuo atžvilgiu pageidautina rinktis tas giesmes, kurios perduotos mums Bažnyčios tradicijos ir atitinka šį kriterijų. Pirmiausia galvoje turio grigališkąjį giedojimą (246).

g) *Ypatingas dėmesys akliems ir kurtiesiems*

71. Šiame kontekste taip pat norėčiau priminti, jog Sinodas visus įpareigojo ypatingą dėmesį skirti tiems, kuriems dėl asmeninės būklės problemiška veikliai dalyvauti liturgijoje, kaip antai, akliems ir kurtiesiems. Krikščionių bendruomenės raginu tinkamomis priemonėmis, kiek įmanoma, pasirūpinti, kad šios negalios kamuoja broliai ir seserys irgi turėtų galimybę gyvai prisiliesti prie Viešpaties žodžio (247).

DIEVO ŽODIS BAŽNYTINIAME GYVENIME

Sutikti Dievo žodį Šventajame Rašte

72. Jei tiesa, kad liturgija yra tinkamiausia vieta Dievo žodžiui skelbti, klausytis ir švęsti, tai lygiai taip tiesa yra ir tai, kad šis susitikimas tikinčiųjų širdyje turi būti parengtas, o pačių tikinčiųjų pagilintas ir pasisavintas. Juk krikščioniškasis gyvenimas iš pagrindų paženklintas susitikimo su Jėzumi Kristumi, kviečiančiu mus juo sekti. Todėl Vyskupų sinodas nekart pabrėžė pastoracijos krikščionių bendruomenėse svarbą kaip tikrosios aplinkos, kurioje kartu su Dievo žodžiu galima žengti asmeniniu ir bendruomeniniu keliu taip, kad šis tikrai būtų dvasinio gyvenimo pagrindas. Kartu su Sinodo tėvais ir aš nuoširdžiai viliojau, kad suklestės „naujas metas, kai kiekvienas Dievo tautos narys pajus didesnę meilę Šventajam Raštui ir, maldingai bei kupinas tikėjimo jį skaitydamas, pamažu pagilins asmeninį santykį su pačiu Kristumi“ (248).

Bažnyčios istorijoje nestinga šventųjų raginimų pažinti Raštą, norint augti meile Kristui. Ypač tai ryšku Bažnyčios tėvų raštuose. Šv. Jeronimas, tikrai „įsimylėjęs“ Dievo žodį, savęs klausė: „Kaip būtų galima gyventi nepažįstant Rašto, per kurį pažįstamas pats Kristus, esantis tikinčiųjų gyvybė?“ (249). Jis suvokė, kad Biblija yra priemonė „Dievui kasdien prabilti tikintiesiems“ (250). Romos matronai Letai jis taip pataria auklėti dukterį: „Pasirūpink, kad ji kasdien pastudijuotų kokią nors ištrauką iš Rašto <...>. Vietoj brangakmenių ir šilkinų apdarų ji turėtų mylėti Šventojo Rašto knygas“ (251). Mums galioja tai, ką šventasis Jeronimas parašė kunigui Nepotianui: „Labai dažnai skaityk dieviškuosius Raštus; taip, niekada nepaleisk šventosios knygos iš rankų. Čia mokykis to, ko turėsi mokyti“ (252). Sekdami pavyzdžiu šio didžiojo šventojo, kuris paskyrė savo gyvenimą Biblijos studijoms ir Bažnyčiai išvertė Bibliją į lotynų kalbą – tai vadinamoji *Vulgata*, ir visų Bažnyčios šventųjų, kurių dvasinio gyvenimo šerdis tapo susitikimas su Kristumi, ir mes iš naujo uoliai stenkimės aiškiau suprasti Dievo Bažnyčiai dovanotą žodį. Tada galėsime siekti to „įprastinio krikščioniškojo gyvenimo

aukštojo mato“ (253), popiežiaus Jono Pauliaus II palinkėto trečiojo tūkstantmečio pradžioje ir nepaliaujamai besimaitinančio iš įdėmaus įsiklausymo į Dievo žodį.

Biblija – pastoracijos siela

73. Šia linkme Sinodas paragino imtis ypatingų pastoracinių pastangų Dievo žodžio centrinei vietai bažnytniame gyvenime išryškinti ir pasiūlė „*biblinę pastoraciją*“ skatinti ne kaip vieną pastoracijos formą greta kitų, bet ir kaip *visos pastoracijos sielą*“ (254). Neturėta galvoje parapijoje ar vyskupijoje dar papildomų susitikimų, bet būtina laiduoti, kad įprastinėje krikščioniškųjų bendruomenių veikloje, parapijose, organizacijose ir sąjūdžiuose tikrai rūpėtų asmeniškai susitikti su Kristumi, dovanojančiu mums save per savo žodį. „Nepažinti Rašto reiškia nepažinti Kristaus“ (255) – šia prasme Biblija, kaip visos įprastinės ir ypatingosios pastoracijos siela, veda prie Kristaus asmens, Tėvo Apreiškėjo ir Dievo apreikimo pilnatvės, geresnio pažinimo.

Todėl raginu ganytojus ir tikinčiuosius atsižvelgti į Biblijos kaip pastoracijos sielos reikšmę: tai bus geriausias būdas spręsti kai kurias pastoracines problemas, išnirusias Sinodo asamblėjoje ir susijusias, pavyzdžiui, su *sektų*, skleidžiančių iškreiptą ir manipuliacinį Šventojo Rašto skaitymą, *plitimu*. Kur tikintieji neugdomi pažinti Biblijos pagal Bažnyčios tikėjimą ir gyvosios tradicijos aplinkoje, ten iš tiesų randasi pastoracinė tuštuma, kuri, be kita ko, ir sektoms yra palanki dirva suleisti šaknis. Todėl būtina tinkamai parengti kunigus ir pasauliečius, galinčius pamokyti Dievo tautą autentiško artinimosi prie Šventojo Rašto.

Kaip pabrėžta Sinodo darbuose, pastoracinėje veikloje palaikytinos *nedidelės bendruomenės*, „sudarytos iš šeimų ir iššaknijusios parapijoje ar susijusios su įvairiais bažnytniais sąjūdžiais ir naujomis bendruomenėmis“ (256), bendruomenės, kuriose padedama ugdytis, melstis ir pažinti Bibliją pagal Bažnyčios tikėjimą.

Biblinis katechezės matmuo

74. Svarbus Bažnyčios pastoracinių iniciatyvų aspektas, galintis padėti išmintingai iš naujo aikštėn iškelti Dievo žodžio centriškumą, yra katechezė, savo įvairiomis formomis bei stadijomis turinti nuolatos lydėti Dievo tautą. Luko aprašomas (plg. 24, 13–35) mokinių iš Emauso susitikimas su Jėzumi tam tikra prasme yra pavyzdys katechezės, kurios šerdis būtų „Rašto aiškinimas“, kokį geba pateikti tik Jėzus (plg. 24, 27–28), pats parodydamas, jog yra jo išpildymas (257). Taip vėl paima viršų už bet kurį pralaimėjimą stipresnė viltis, padaranti tuos mokinius įsitikinusiais ir įtikinamais Prisikėlusiojo liudytojais.

Bendrajame katechezės vadove yra vertingų gairių Biblijos įkvėptai katechezei, ir aš noriai atkreipiu į jas dėmesį (258). Šia proga pirmiausia norėčiau pabrėžti, kad katechezę „turi formuoti bei apimti Biblijos ir evangelijų mintys, dvasia ir nuostatos, uoliai puoselėjant sąlytį su pačiais tekstais; tai taip pat reiškia priminti, kad katechezė bus juo turtingesnė ir veiksmingesnė, juo labiau bus stengiamasi tekstus skaityti Bažnyčios mintimi ir širdimi“ (259) ir semtis įkvėpimo iš dviejų tūkstantmečių Bažnyčios apmąstymų ir gyvenimo. Vadinasi, būtina skatinti pažinti šventųjų tekstų veikėjus, įvykius ir pagrindines vietas; tam gali būti naudingas ir protingas kai kurių krikščioniškųjų slėpinių atžvilgiu itin reikšmingų Biblijos tekstų *įsiminimas*. Katechetinė veikla visada suponuoja artinimąsi prie Rašto tikėjimu ir Bažnyčios tradicijos dvasia, kad tie žodžiai būtų suprantami gyvai, lygiai kaip gyvas šiandien yra Kristus ten, kur du ar trys susirinkę jo vardu (plg. *Mt* 18, 20). Katechezė turi gyvai supažindinti su išganymo istorija ir Bažnyčios tikėjimo turiniu, kad kiekvienas tikintysis suvoktų, jog ir jis savo asmeniniu gyvenimu yra šios istorijos dalis.

Šioje perspektyvoje svarbu pabrėžti Šventojo Rašto ir Katalikų Bažnyčios katekizmo santykį, koks yra nusakytas *Bendrajame katechezės vadove*: „Šventasis Raštas kaip Dievo kalba ta prasme, kad parašytas Šventosios Dvasios įkvėpimu, ir *Katalikų Bažnyčios katekizmas* kaip reikšminga, aktuali Bažnyčios gyvosios tradicijos išraiška ir patikima tikėjimo mokymo norma pašaukti, kiekvienas savaip ir kiekvienas pagal savo autoritetingumą, padaryti katechezę mūsų laikų Bažnyčioje vaisingą“ (260).

Biblinis krikščionių ugdymas

75. Siekiant Sinodo trokštamo tikslo padaryti Bažnyčios pastoraciją bibliškesnę, būtina atitinkamai ugdyti krikščionis ir pirmiausia katechetus. Čia stiprintinas *biblinis apaštalavimas*, šiam tikslui siekti, kaip rodo Bažnyčios patirtis, labai vertingas metodas. Sinodo tėvai, be to, pasiūlė, kuo daugiau pasinaudojant jau esamomis akademinėmis įstaigomis, steigti pasauliečių ir misionierių ugdymo centrus, kuriuose būtų mokoma Dievo žodį suprasti, juo gyventi ir jį skelbti. Kad egzegetai įgytų gerą teologinį supratimą ir atitinkamą jautrumą savo misijos kontekstams, prireikus steigini ir Biblijos studijų institutai (261).

Šventasis Raštas dideliuose bažnytiniuose susibūrimuose

76. Tarp įvairių galimų iniciatyvų Sinodas siūlo Dievo žodžio, šio žodžio klausymosi ir tikėjimo kupino bei maldingo Biblijos skaitymo reikšmę labiau pabrėžti ir per susibūrimus tiek vyskupijos, tiek nacionaliniu ir

tarptautiniu lygmeniu. Todėl per nacionalinius ir tarptautinius Eucharistinius kongresus, Pasaulines jaunimo dienas ir kitokius susitikimus pageidautina daugiau erdvės skirti Dievo žodžio šventimui ir biblinio ugdymo momentams (262).

Dievo žodis ir pašaukimai

77. Pabrėždamas tikėjimo vidinį reikalavimą gilinti ryšį su Kristumi, Dievo Žodžiu tarp mūsų, Sinodas troško iškelti aikštėn tai, kad tas Žodis kviečia kiekvieną žmogų asmeniškai, taip apreikšdamas, jog Dievo atžvilgiu *pats gyvenimas yra pašaukimas*. Tuo norima pasakyti: juo labiau gilinsime savo asmeninį ryšį su Viešpačiu Jėzumi, juo labiau pastebėsime, kad jis mus kviečia į šventumą per galutinius sprendimus, kuriais mes į jo meilę atsiliapiame savo gyvenimu, prisiimdami užduotis ir tarnybas Bažnyčiai statydinti. Šiame horizonte suprantamas tampa Sinodo kvietimas, kad visi krikščionys stiprintų savo ryšį su Dievo Žodžiu – kaip pakrikštytieji ir kartu kaip žmonės, pašaukti į įvairius gyvenimo luomus. Tai vienas iš Vatikano II Susirinkimo mokymo pagrindinių taškų – Susirinkimo, pabrėžusio, kad į šventumą pašaukti visi tikintieji, kiekvienas pagal savo gyvenimo būdą ar luomą (263). Mūsų pašaukimas šventėti atsiskleidžia Šventajame Rašte: „Būkite šventi, nes aš esu šventas“ (*Kun* 11, 44; 19, 2; 20, 7). Šventasis Paulius vėliau išryškina kristologinę šaknį: Kristuje Tėvas mus išsirinko „prieš pasaulio sukūrimą, kad būtume šventi ir nesutepti jo akivaizdoje“ (*Ef* 1, 4). Taigi jo sveikinimą Romos bendruomenės broliams ir seserims kiekvienas galime taikyti sau, kurie esame Dievo mylimieji, pašauktieji šventieji: „Tebūna jums malonė bei ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus!“ (*Rom* 1, 7).

a) Dievo žodis ir išventintieji tarnautojai

78. Kreipdamasis dabar į Bažnyčios išventintuosius tarnautojus, jiems pirmiausia primenu Sinodo ištarą: „Dievo žodis būtinas gerojo ganytojo, Žodžio tarnautojo, širdžiai ugdyti“ (264). Vyskupai, kunigai ir diakonai jokiū būdu negali manyti, kad savo pašaukimą bei misiją galės įgyvendinti ryžtingai ir vis iš naujo neįsipareigodami šventėjimui, kurio vienas iš atraminių stulpų yra sąlytis su Biblija.

79. Tiems, kurie pašaukti į *vyskupo tarnybą* ir dėl to yra pirmutiniai ir autoritetingiausi Dievo žodžio skelbėjai, norėčiau dar kartą pabrėžti, ką posinodiniame apaštališkajame paraginime *Pastores gregis* pasakė Jonas Paulius II. Norėdamas palaikyti ir tobulinti savo dvasinį gyvenimą, vyskupas pirmiausia privalo visada „skaityti ir apmąstyti Dievo žodį. Kiekvienas vyskupas turi visada pavesti save *Dievui ir jo malonės žodžiui* (*Apd* 20,

23), kuris turi galią išugdyti ir duoti paveldėjimą tarp visų pašvęstųjų. Todėl vyskupas pirma, negu perteikdamas Žodį, kartu su savo kunigais ir kaip kiekvienas tikintysis, kaip pati Bažnyčia privalo būti Žodžio klausytojas. Jis turi būti tartum Žodyje, kad būtų jo kaip motinos iščiose saugomas ir maitinamas“ (265). Sekdamas Marija, *Virgo Audiens* ir apaštalų Karaliene, visiems broliams vyskupams siūlau dažnai asmeniškai skaityti ir nenuilstamai studijuoti Šventąjį Raštą.

80. Kunigams irgi norėčiau priminti popiežiaus Jono Pauliaus II žodžius, pasakytus posinodiniame apaštališkajame paraginiame *Pastores dabo vobis*: „Kunigas pirmiausia yra Dievo Žodžio tarnas, jis pašventintas ir pasiūstas visiems žmonėms skelbti Karalystės Evangelijos, kiekvieną pašaukdamas klusniam tikėjimui ir tikinčiuosius veddamas į Dievo slėpinio, apreikšto ir perduoto mums Kristaus, vis gilesnį pažinimą ir dalyvavimą jame. Todėl kunigas pirmiausia pats turi gerai susigyventi su Dievo Žodžiu. Nepakanka būti susipažinusiam su kalbiniu ar egzegetiniu aspektu, nors tai ir būtina; prie Žodžio reikia artėti nuolankia ir maldinga širdimi, idant jis išsiskverbtų į jo minties ir jausmų gelmes ir sukurtų naują mąstyseną – „Kristaus išmonę“ (1 Kor 2, 16)“ (266). Todėl jo žodžiai, sprendimai ir nuostatos turi vis labiau tapti Evangelijos atspindžiu, skelbimu ir liudijimu; „tik ištvėrdamas Žodyje kunigas taps tikru Jėzaus mokiniu, pažins tiesą ir bus iš tikrųjų laisvas“ (267).

Galiausiai pašaukimas į kunigystę reikalauja *pašventinimo tiesa*. Jėzus pats tai suformuluoja savo mokinių atžvilgiu: „Pašventink juos tiesa! Tavo žodis yra tiesa. Kaip tu esi mane atsiuntęs į pasaulį, taip ir aš juos pasiunčiau į pasaulį. Dėl jų aš pašventinu save, kad ir jie būtų pašventinti tiesa“ (Jn 17, 17–18). Mokiniai tam tikra prasme „į Dievą įtraukiami panardinti į Dievo žodį. Dievo žodis yra tartum nuprausianti maudyklė, kurioji galia, paverčianti juos Dievo būtimi“ (268). O kadangi pats Kristus yra įsikūnijęs Dievo Žodis (Jn 1, 14), „tiesa“ (Jn 14, 6), tai malda, Jėzaus kreipiama į Tėvą, giliausia prasme reiškia: „Suvienyk juos su manimi – Kristumi. Pririšk juos prie manęs. Įtrauk juos į mane. Juk iš tiesų: Naujosios Sandoros kunigas galiausiai tėra vienas – pats Jėzus Kristus“ (269). Todėl kunigams šią tikrovę privalu vis iš naujo ir giliau įsisąmoninti.

81. Paminėti norėčiau ir tai, kokią vietą Dievo žodis turėtų užimti gyvenime tų, kurie pašaukti į *diakonata*, ne kaip pirmai pakopai į kunigystę, bet kaip į nuolatinę tarnystę. *Nuolatinio diakonato vadove* parašyta: „Iš diakono teologinės tapatybės labai aiškiai kyla jo savito dvasingumo, kuris iš esmės yra tarnavimo dvasingumas, pagrindiniai apmatai. Tobulas pavyzdys yra tarnas Kristus, visiškai atsidavęs Dievo tarnystei žmo-

nių gerovės labui“ (270). Tokioje perspektyvoje tampa aišku, kodėl „būdingas diakoniškojo dvasingumo elementas yra Dievo žodis, kurį diakonas pašauktas autoritetingai skelbti tikėdamas tuo, ką skelbia, mokydamas to, kuo tiki, ir gyvendamas tuo, ko moko“ (271). Todėl diakonams rekomenduojau tikėjimo kupiną Šventojo Rašto skaitymą puoselėti studijomis ir malda. Juos privalu supažindinti su Šventuoju Raštu ir jo teisingu aiškinimu, su Rašto ir Tradicijos santykiu ir ypač išmokyti Raštu naudotis sakant pamokslus, katechizuojant ir apskritai vykdant pastoracinę veiklą (272).

b) Dievo žodis ir kandidatai į Šventimus

82. Ypatingą reikšmę Sinodas priskyrė esminiam Dievo žodžio vaidmeniui dvasiniame kandidato į tarnaujamą kunigystę gyvenime: „Kandidatams į kunigus privalu išmokti mylėti Dievo žodį. Todėl Raštas turi būti jų teologinio ugdymo siela, akcentuojant būtiną apytaką tarp egzegezės, teologijos, dvasingumo ir misijos“ (273). Siekiantieji tarnaujamą kunigystę pašaukti puoselėti gilų asmeninį ryšį su Dievo žodžiu, pirmiausia per *lectio divina*, nes tas ryšys gaivina patį pašaukimą: Dievo žodžio šviesoje ir galioje galima atrasti, suprasti, pamilti ir įgyvendinti savo pašaukimą ir įvykdyti savo misiją, širdyje taip brandinant Dievo mintis, kad tikėjimas, kaip atsakas į Dievo žodį, taptų nauju kriterijumi vertinant bei sprendžiant apie žmones ir daiktus, įvykius ir problemas (274).

Toks dėmesys maldingam Rašto skaitymui jokia būdu neturi lemti dichotomijos egzegetinių studijų atžvilgiu ugdymo laikotarpiu. Sinodas rekomendavo konkrečiai padėti seminaristams išvilgti *ryšį tarp Biblijos studijų ir maldos su Raštu*. Rašto studijos turi paskatinti aiškiau suvokti dieviškojo Apreiškimo slėpinį ir sužadinti maldingo atsako Viešpačiui nuostatą. Kita vertus, autentiškas maldos gyvenimas jau savaime kandidato sieloje subrandina troškimą vis geriau pažinti Dievą, savo žodyje apsireiškusį kaip begalinė meilė. Todėl būtina kuo rūpestingiau *ši studijų ir maldos abipusiškumą* puoselėti seminaristų gyvenime. Prie to prisideda kandidatų įvesdinimas į Šventojo Rašto studijas taikant metodus, skatinančius tokią visapusišką prieigą.

c) Dievo žodis ir pašvęstasis gyvenimas

83. Pašvęstojo gyvenimo atžvilgiu Sinodas pirmiausia priminė, kad jis „kyla iš Dievo žodžio klausymosi ir Evangeliją priima kaip savo gyvenimo normą“ (275). Todėl gyvenimas sekant skaisčiu, neturtingu ir klusniu Kristumi yra „gyvoji Dievo žodžio egzegezė“ (276). Šventoji Dvasia, kurios galia parašyta Biblija, yra ta pati, kuri „leido steigėjams ir steigėjoms išvysti Dievo

žodį naujoje šviesoje. Iš šio žodžio gimsta kiekviena charizma ir jį išreiškia kiekviena regula“ (277). Taip radosi Evangelijos radikalumo paženklinanti krikščioniškojo gyvenimo būdai.

Norėčiau priminti, kad didžiosios monastinės tradicijos esminis veiksnys visada buvo Šventojo Rašto apmąstymas, pirmiausia *lectio divina* pavidalu. Senosios ir naujosios ypatingo pašvęstumo formos ir šiandien pašauktos būti autentiškos dvasinio gyvenimo mokyklos, kuriose Raštas skaitomas pagal Šventąją Dvasią Bažnyčioje, kad naudosis iš to gautų visa Dievo tauta. Todėl Sinodas siūlo, kad pašvęstojo gyvenimo bendruomenės niekada nestokotų rimto ugdymo, kaip vadovaujantis tikėjimu skaityti Bibliją (278).

Dar kartą norėčiau išreikšti Sinodo dėmesingumą ir dėkingumą *kontempliatyviojo gyvenimo* formoms, kai dėl jų ypatingos charizmos didžiama dienos praleidžiama sekant Dievo Motina, nuolatos svarsčiusia savo Sūnaus žodžius ir visus įvykius (plg. *Lk* 2, 19. 51), ir Marija iš Betanijos, kuri, atsėdusi prie Viešpaties kojų, klausėsi jo žodžių (plg. *Lk* 10, 39). Mintyse pirmiausia turiu klauzūroje gyvenančius ir tokia atsisakymo nuo pasaulio forma artimiau su Kristumi, pasaulio širdimi, susivienijusius vienuolius ir vienuoles. Bažnyčiai šiandien kaip niekada reikia liudijimo tų, kurie įsipareigoja „niekam neteikti pirmenybės meilės Kristui atžvilgiu“ (279). Šiandienis pasaulis per daug apimtas išorinės veiklos ir atsidūręs pavojuje prarasti kryptį. Kontempliatyvią gyvenimą pasirinkę vyrai ir moterys savo maldos, Dievo žodžio klausymosi ir apmąstymo gyvenimu primena mums, kad žmogus gyvas ne vien duona, bet ir kiekvienu žodžiu, išinančiu iš Dievo lūpų (plg. *Mt* 4, 4). Todėl visiems tikintiesiems prieš akis privalu turėti štai ką: tokia gyvenimo forma rodo „šiandieniam pasauliui svarbiausią dalyką, mažą to, galiausiai vienintelį esmingai svarbų dalyką, būtent, kad egzistuoja galutinis pagrindas, dėl kurio verta gyventi, – Dievas ir jo nesuvokiama meilė“ (280).

d) Dievo žodis ir tikintys pasauliečiai

84. Tikintiesiems pasauliečiams Sinodas nekart skyrė dėmesio ir padėkojo už dosnias pastangas skleisti Evangeliją įvairiose kasdienio gyvenimo srityse – darbe, mokykloje, šeimoje ir auklėjimo pasaulyje (281). Ši iš krikšto išplaukianti užduotis turi būti toliau plėtojama vis sąmoningesniu krikščioniškuoju gyvenimu, gebančiu „atsakyti kiekvienam klausiančiam apie jumyse gyvenančią viltį“ (*1 Pt* 3, 15). Mato evangelijoje Jėzus sako: „Dirva – tai pasaulis. Gera sėkla – karalystės vaikai“ (13, 38). Šie žodžiai pirmiausia galioja tikintiems pasauliečiams, savo pašaukimą šventėti įgyvendinan-

tiems gyvenimu pagal Dvasią, „*įsijungus į laikinąją tikrovę ir dalyvaujant žemiškoje veikloje*“ (282). Juos būtina mokyti pažinti Dievo valią pažįstant Dievo žodį, skaitytiną ir studijuotiną vadovaujant teisėtiems ganytojams Bažnyčioje. Toks ugdymas tesemia iš didžiųjų bažnytinio dvasingumo mokyklų, kurių pagrindas visada yra Šventasis Raštas. Vyskupijos, kiek išgali, turi pasiūlyti tokio ugdymo galimybių pasauliečiams, einantiems tam tikras bažnytines pareigas (283).

e) Dievo žodis, santuoka ir šeima

85. Sinodas manė esant būtina pabrėžti ir ryšį tarp Dievo žodžio, santuokos ir krikščioniškosios šeimos. Mat „skelbdama Dievo žodį Bažnyčia atskleidžia krikščioniškai šeimai jos tikrąją tapatybę, tai, kas ji yra ir turi būti pagal Viešpaties planą“ (284). Todėl niekada iš akių neišleistina, kad *santuokos ištaka yra Dievo žodis* (plg. *Pr* 2, 24) ir kad pats Jėzus santuoką įtraukė į savo Karalystės institucijas (plg. *Mt* 19, 4–8), tam, kas iš pradžių buvo įrašyta žmogaus prigimtyje, suteikdamas sakramento rangą. „Švęsdami sakramentą, vyras ir moteris ištaria abipusio dovanojimosi žodį, žodį apie buvimą vienu kūnu, Kristaus susivienijimo su Bažnyčia slėpinio ženklą (plg. *Ef* 5, 31–32)“ (285). Būdami ištikimi Dievo žodžiui, ir mes turime pabrėžti, kad ši institucija šiandien daugeliu aspektų išstatyta vyraujančios mąstysenos atakoms. Plačiai paplitusios afektų netvarkos ir atsiradusių žmogaus kūną bei lyčių skirtumą subanalinančių mąstysenų akivaizdoje Dievo žodis patvirtina pirmąją žmogaus, sukurto kaip vyras ir moteris bei pašaukto ištikimais, abipusei ir vaisingai meilei, vertę.

Iš didaus jungtvių slėpinio kyla nepaneigiama *tėvų atsakomybė už savo vaikus*. Juk nuo autentiškos tėvystės ir motinystės neatsiejama pareiga perteikti ir liudyti gyvenimo Kristuje prasmę: šeimos gyvenimo ištikimybė bei vienybė sutuoktiniai savo vaikams yra pirmutiniai Dievo žodžio skelbėjai. Bažnytinė bendruomenė turėtų juos remti ir jiems padėti plėtoti šeimoje malda, Dievo žodžio klausymąsi ir Biblijos pažinimą. Todėl Sinodas pageidauja, kad *kiekvienuose namuose būtų prideramai laikoma Biblija*, kad ją būtų galima skaityti ir su ja melstis. Prireikus padėti gali kunigai, diakonai ar gerai parengti pasauliečiai. Sinodas taip pat pasiūlė šeimoms burtis į nedideles bendruomenes, kuriose būtų praktikuojama malda ir bendras tinkamų Rašto ištraukų apmąstymas (286). Be to, sutuoktiniai turėtų neužmiršti, kad „Dievo žodis labai padeda santuokos ir šeimos gyvenimą ištikus sunkumams“ (287).

Čia taip pat trokštu pabrėžti tai, ką Sinodas pasakė apie *moterų užduotį Dievo žodžio atžvilgiu*. Moters, anot popiežiaus Jono Pauliaus II, „genijus“ (288) prie Rašto

pažinimo ir viso Bažnyčios gyvenimo šiandien prisideda daugiau negu anksčiau ir dabar neaplenkia nė Biblijos studijų srities. Sinodas skyrė ypatingą dėmesį neįkainojamam moterų vaidmeniui šeimos srityje, auklėjant, katechizuojant ir perteikiant vertybes: „Jos moka sužadinti norą klausytis Dievo žodžio, gėrėtis asmeniniu ryšiu su Dievu ir perteikti atleidimo bei evangelinio dalijimosi prasmę“ (289), būti meilės perteikėjomis, gailestingumo mokytojomis, taikos steigėjomis, šilumos ir žmogiškumo skleidėjomis pasaulyje, kuris žmones pernelyg dažnai traktuoja vadovaudamasis išnaudojimo bei pelno kriterijais.

Maldingas Šventojo Rašto skaitymas ir „lectio divina“

86. Sinodas pabrėžtinai nekart atkreipė dėmesį, kad maldingas artinimasis prie šventojo teksto yra būtinas pagrindinis kiekvieno tikinčiojo – nesvarbu kokios tarnybos ar luomo – dvasinio gyvenimo elementas, ir ypač akcentavo *lectio divina* (290). Dievo žodis yra kiekvieno autentiško krikščioniškojo dvasingumo pamatas. Tad Sinodo tėvų ištaros sutampa su tuo, kas pasakyta dogminėje konstitucijoje *Dei Verbum*: visi tikintieji „tejsigilina į patį šventąjį tekstą ar per iš Dievo žodžių nuaustą šventąją liturgiją, pamaldžiai jį skaitydami ar klausydamiesi atitinkamų pamokymų bei naudodamiesi kitomis priemonėmis, kurios Bažnyčios ganytojų pritarimu ir rūpesčiu mūsų laikais visur pagirtinai sklinda. Tačiau jie teatmena, jog Šventojo Rašto skaitymą turi lydėti malda“ (291). Taip susirinkimas troško pratęsti didžiąją patristinę tradiciją, visada siūliusią artintis prie Rašto kalbantis su Dievu. Šv. Augustinas sako: „Tavo malda yra tavo Dievui skiriamas žodis. Kai skaitai [Bibliją], tau kalba Dievas; kai meldiesi, tu kalbi Dievui“ (292). Origenas, tokio Biblijos skaitymo būdo meistras, teigia, kad norint suprasti Raštą būtinos ne tik studijos, bet ir artimas ryšys su Kristumi ir malda. Jis įsitikinęs, jog tinkamiausias būdas pažinti Dievą yra meilė ir kad, Kristaus neįsimylėjus, nėra jokios tikros *scientia Christi*. *Laiške Grigaliui* didysis Aleksandrijos teologas siūlo: „Atsidėk dieviškųjų raštų *lectio*; daryk tai išvermingai. Užsiimk *lectio* trokšdamas įtikėti ir patikti Dievui. *Lectio* metu atsidūręs prie uždarytų durų, belskis ir jas tau atvers tas sargybinis, apie kurį Jėzus pasakė: *Durų sargas jam jas atvers*. Taip atsidėjęs *lectio divina*, sąžiningai ir nepajudinamai pasitikėdamas Dievu, ieškok dieviškųjų raštų prasmės, kurios juose apščiai. Tačiau beldimu ir ieškojimu neturėtum tenkintis: Dievo dalykams suprasti tau būtinai prireiks *oratio*. Kaip tik ragindamas tai daryti, Viešpats mums ne tik pasakė: *Ieškokite ir rasite ir: Belskite ir jums bus atidaryta*, bet ir pridūrė: *Prašykite ir gausite*“ (293).

Tačiau čia *vengtina individualistinės prieties pavojaus*, neužmirštant, kad Dievo žodis mums duotas bendruomenei statydinti, pakeliui Dievop suvienyti mus tiesoje. Tai – žodis, skirtas kiekvienam asmeniškai, tačiau sykiu ir statydinantis bendruomenę, statydinantis Bažnyčią. Todėl *prie teksto būtina visada artintis bažnytinės bendrystės dvasia*. Juk „itin svarbu skaityti bendrai, nes Šventojo Rašto gyvasis subjektas yra Dievo tauta, Bažnyčia. <...> Tad Šventasis Raštas nepriklauso praeičiai dėl to, kad jo subjektas, paties Dievo įkvėpta Dievo tauta, yra visada ta pati ir todėl žodis visada gyvas gyvajame subjekte. Štai kodėl svarbu Šventąjį Raštą skaityti ir jo klausytis Bažnyčios bendrystėje, tai yra kartu su visais didžiaisiais šio žodžio liudytojais, pradedant Bažnyčios tėvais ir baigiant šiandieniais šventaisiais bei šiandieniu Magisteriumu“ (294).

Todėl *tinkamiausia vieta* Šventajam Raštui maldingai skaityti yra *liturgija*, pirmiausia *Eucharistija*, kai, sakramente švenčiant Kristaus kūną ir kraują, tarp mūsų sudabartinamas pats žodis. Tam tikra prasme maldingas skaitymas – asmeninis ir bendruomeninis – visada turi būti išgyvenamas kaip susijęs su Eucharistijos šventimu. Kaip Eucharistijos adoracija rengia, lydi ir pratęsia eucharistinę liturgiją (295), lygiai taip ir asmeninis bei bendruomeninis maldingas skaitymas rengia ir pagilina tai, ką Bažnyčia švenčia skelbdama Dievo žodį. *Lectio* ir liturgiją susiejus tokiu artimu ryšiu, galima geriau suvokti kriterijus, kuriais turėtų vadovautis toks skaitymas pastoracijos ir Dievo tautos dvasinio gyvenimo kontekste.

87. Sinodo parengiamuoju etapu ir jam vykstant atsiradusiuose dokumentuose minimi įvairūs vaisingo ir tikėjimo kupino artinimosi prie Šventojo Rašto metodai. Tačiau daugiausia dėmesio skirta *lectio divina*, kuris tikrai „gali tikintiesiems atverti Dievo žodžio lobyną ir atvesti į susitikimą su Kristumi, gyvuju Dievo Žodžiu“ (296). Čia glaustai norėčiau priminti pagrindinius žingsnius: pradedama tekstą skaityti (*lectio*), keliant turinio autentiško supratimo klausimą: *ką Biblijos tekstas sako kaip toks?* Be šio momento gresia pavojus, kad tekstas taps tik dingstimi pasilikti prie savo paties minčių. Paskui eina apmąstymas (*meditatio*), kai keliamas klausimas: *ką Biblijos tekstas sako mums?* Jis turėtų patraukti ir paakinti pasvarstyti visus asmeniškai ir kaip bendruomenę, nes apmąstytini ne praeityje ištarti, bet dabar tariami žodžiai. Po to pasiekama maldos (*oratio*) akimirka, suponuojanti klausimą: *ką Viešpačiui atsakysime atsiliepdami į žodį?* Malda kaip prašymas, užtarimas, padėka ir šlovinimas yra pirmutinis būdas, kuriuo žodis mus keičia. Galiausiai *lectio divina* užbaigiama kontempliacija (*contemplatio*), kai persiimame Dievo dovanojama žvelgsena bei tikrovės vertinimu ir savęs klausiamo: *kokio dvasios, širdies ir gyvenimo atsivertimo Viešpats iš mūsų reikalauja?*

Šv. Paulius Laiške romiečiams rašo: „Ir nesekite šiuo pasauliu, bet pasikeiskite atsinaujindami dvasia, kad galėtumėte suvokti Dievo valią, – kas gera, tinkama ir tobula“ (12, 2). Juk kontempliacija skirta, kad galėtume pažvelgti į tikrovę Dievo žvilgsniu ir brandinti mumyse „Viešpaties mintį“ (1 Kor 2, 16). Dievo žodis čia išskyla kaip atpažinimo kriterijus: „Dievo žodis yra gyvas, veiksmingas, aštresnis už bet kokį dviašmenį kalaviją. Jis prasiskverbia iki sielos ir dvasios atšakos, iki sąnarių ir kaulų smegenų ir teisia širdies sumanymus bei mintis“ (Žyd 4, 12). Be to, pravartu priminti, kad *lectio divina* dinamika neužsibaigia tol, kol nepasiekia veiksmo (*actio*), kuris akina tikintįjį savo gyvenimą mylint dovanoti kitiems.

Šiuos žingsnius iškiliausiai sujungtus ir įvykdytus atrodame Dievo Motinoje. Ji kiekvienam tikinčiajam yra Dievo žodžio klusnaus priėmimo pavyzdys, nes „dėmėjosi visus šiuos dalykus ir svarstė juos savo širdyje“ (Lk 2, 19; plg. 2, 51), ir mokėjo surasti gilųjį saitą, didžiajame Dievo plane sujungiantį vieną su kitu iš pirmo žvilgsnio padrikus įvykius, veiksmus ir dalykus (297).

Be to, norėčiau paminėti tai, ką Sinodas pasiūlė dėl Rašto asmeninio skaitymo kaip praktikos, numatančios galimybę įprastinėmis Bažnyčios sąlygomis gauti atlaidus sau ar mirusiesiems (298). Atlaidų praktika (299) suponuoja mokymą apie begalinius Kristaus nuopelnus, kuriuos kaip atpirkimo tarnaitė dalija ir taiko Bažnyčia, ir mokymą apie šventųjų bendrystę, parodydama, „kaip artimai esame vienas su kitu suvienyti Kristuje ir kiek daug antgamtinis kiekvieno individo gyvenimas gali būti naudingas kitiems“ (300). Žvelgiant iš šios perspektyvos, Dievo žodžio skaitymas padeda mums neiškrypti iš atgailos ir atsivertimo kelio, leidžia sustiprinti priklausomybės Bažnyčiai jausmą ir išlaiko didesnėje Dievo artybėje. Šv. Ambraziejus yra pasakęs: „Kai kupini tikėjimo įsikimbame Šventajam Raštui į ranką ir jį skaitome kartu su Bažnyčia, vėl vaikštinėjame Rojaus sode kartu su Dievu“ (301).

Nuorodos

- (221) *Propositio* 19.
(222) Bendrasis Valandų liturgijos įvadas, III, 15.
(223) Konstitucija apie šventąją liturgiją *Sacrosanctum Concilium*, 85.
(224) Plg. Kanonų teisės kodeksas, kan. 276 § 3; kan. 1174 § 1.
(225) Plg. Rytų katalikų Bažnyčių kanonų kodeksas, kan. 377; 473 §§ 1 ir 2; 1°; kan. 538 § 1; kan. 881 § 1.
(226) *Rituale Romanum, De Benedictionibus, Praenotanda generalia*, 21.

(227) Plg. *Propositio* 18; Vatikano II Susirinkimas. Konstitucija apie šventąją liturgiją *Sacrosanctum Concilium*, 35.

(228) Plg. Benediktas XVI. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Sacramentum caritatis* (2007 02 22), 75: AAS 99 (2007), 162–163.

(229) Ten pat.

(230) Dievo kulto ir sakramentų tvarkos kongregacija. Liaudiškojo pamaldumo ir liturgijos vadovas. Principai ir gairės (2001 12 17), 87: *Ench. Vat.* 20, Nr. 2461.

(231) Plg. *Propositio* 14.

(232) Plg. Ignotas Antiochietis. *Ad Ephesos*, XV, 2: *Patres Apostolici*, ed. F. X. FUNK, Tubingae 1901, I, 224.

(233) Plg. Augustinas. *Sermo* 288, 5: PL 38; 1307; *Sermo* 120, 2: PL 38, 677.

(234) Romos mišiolio struktūra, 56.

(235) Ten pat, 45; plg. Vatikano II Susirinkimas. Konstitucija apie šventąją liturgiją *Sacrosanctum Concilium*, 30.

(236) Šventųjų Mišių skaitiniai, Pastoracinis įvadas, 13.

(237) Plg. ten pat, 17.

(238) *Propositio* 40.

(239) Plg. Romos mišiolio struktūra, 309.

(240) Plg. *Propositio* 14.

(241) Plg. Benediktas XVI. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Sacramentum caritatis* (2007 02 22), 69: AAS 99 (2007), 157.

(242) Plg. Romos mišiolio struktūra, 57.

(243) *Propositio* 14.

(244) Plg. 393 m. Hipono sinodo kan. 36: DS 186.

(245) Plg. Jonas Paulius II. Apaštališkasis laiškas *Vicesimus quintus annus* (1988 12 04), 13: AAS 81 (1989), 910; Dievo kulto ir sakramentų tvarkos kongregacija. Instrukcija apie kai kuriuos su Eucharistija susijusius paisytinus ir vengtinus dalykus *Redemptionis sacramentum* (2004 03 25), 63: *Ench. Vat.* 22, Nr. 2248.

(246) Plg. Vatikano II Susirinkimas. Konstitucija apie šventąją liturgiją *Sacrosanctum Concilium*, 116; Romos mišiolio struktūra, 41.

(247) Plg. *Propositio* 14.

(248) *Propositio* 9.

(249) *Epistula* 30, 7: CSEL 54, p. 246.

(250) Jeronimas. *Epistula* 133, 13: CSEL 56, p. 260.

(251) Jeronimas. *Epistula* 197, 9.12: CSEL 55, p. 300.302.

(252) Jeronimas. *Epistula* 52, 7: CSEL 54, p. 426.

(253) Jonas Paulius II. Apaštališkasis laiškas *Novo millennio ineunte* (2001 01 06), 31: AAS 83 (2001), 287–288.

(254) *Propositio* 30; plg. Vatikano II Susirinkimas. Dogminė konstitucija apie Dievo apreiškimą *Dei Verbum*, 24.

(255) Jeronimas. *Commentariorum in Isaiam libri, Prol.*: PL 24, 17B.

(256) Plg. *Propositio* 21.

- (257) Plg. *Propositio* 23.
- (258) Plg. Dvasininkijos kongregacija. Bendrasis katechezės vadovas (1997 08 15), 94–96: *Ench. Vat.* 16, 875–878; Jonas Paulius II. Apaštališkasis paraginimas *Catechesi tradendae* (1979 10 16), 27: *AAS* 71 (1979), 1298–1299.
- (259) Dvasininkijos kongregacija. Bendrasis katechezės vadovas (1997 08 15), 94–96: *Ench. Vat.* 16, 935; Jonas Paulius II. Apaštališkasis paraginimas *Catechesi tradendae* (1979 10 16), 27: *AAS* 71 (1979), 1299.
- (260) Ten pat, 128: *Ench. Vat.* 16, 936.
- (261) Plg. *Propositio* 33.
- (262) Plg. *Propositio* 45.
- (263) Plg. Vatikano II Susirinkimas. Dogminė konstitucija apie Bažnyčią *Lumen gentium*, 39–42.
- (264) *Propositio* 31.
- (265) 15: *AAS* 96 (2004), 846–847.
- (266) Jonas Paulius II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Pastores dabo vobis* (1992 03 25), 26: *AAS* 84 (1992), 698.
- (267) Ten pat.
- (268) Benediktas XVI. Homilija per Krizmos šv. Mišias (2009 04 09): *AAS* 101 (2009), 355.
- (269) Ten pat, 356.
- (270) Katalikiškojo auklėjimo kongregacija. Nuolatinių diaconų ugdymo pagrindiniai nuostatai (1998 02 22), 11: *Ench. Vat.* 17, 174–175.
- (271) Ten pat, 74: *Ench. Vat.* 17, 263.
- (272) Plg. ten pat, 81: *Ench. Vat.* 17, 271.
- (273) *Propositio* 32.
- (274) Plg. Jonas Paulius II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Pastores dabo vobis* (1992 03 25), 47: *AAS* 84 (1992), 740–742.
- (275) *Propositio* 24.
- (276) Benediktas XVI. Pamokslas Viešpaties paaukojimo šventės dieną (2008 02 02): *AAS* 100 (2008), 133; plg. Jonas Paulius II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Vita consecrata* (1996 03 25), 82: *AAS* 88 (1996), 458–460.
- (277) Pašvęstojo gyvenimo institutų ir apaštališkojo gyvenimo draugijų kongregacija. Iš naujo pradėti nuo Kristaus: atnaujinti įsipareigojimą pašvęstajam gyvenimui trečiajame tūkstantmetyje (2002 03 19), 24: *Ench. Vat.* 21, 447.
- (278) Plg. *Propositio* 24.
- (279) Benediktas Nursietis. *Regula*, IV, 21: *SC* 181, 456–458.
- (280) Benediktas XVI. Kreipimasis lankantis *Heiligenkreuz* abatijoje (2007 09 09): *AAS* 99 (2007), 856.
- (281) *Propositio* 33.
- (282) Jonas Paulius II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Christifideles laici* (1988 12 30), 17: *AAS* 81 (1989), 418.
- (283) Plg. *Propositio* 33.
- (284) Jonas Paulius II. Apaštališkasis paraginimas *Familiaris consortio* (1981 11 22), 49: *AAS* 74 (1982), 140–141.
- (285) *Propositio* 20.
- (286) Plg. *Propositio* 21.
- (287) *Propositio* 20.
- (288) Plg. Apaštališkasis laiškas *Mulieris dignitatem* (1988 08 15), 31: *AAS* 80 (1988), 1727–1729.
- (289) *Propositio* 17.
- (290) Plg. *Propositiones* 9. 22.
- (291) 25.
- (292) *Enarrationes in Psalmos*, 85, 7: *PL* 37, 1086.
- (293) Origenas. *Epistola ad Gregorium*, 3: *PG* 11, 92.
- (294) Benediktas XVI. Kalba lankantis Romos kunigų seminarijoje (2007 02 17): *AAS* 99 (2007), 253–254.
- (295) Benediktas XVI. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Sacramentum caritatis* (2007 02 22), 66: *AAS* 99 (2007), 155–156.
- (296) Baigiamoji žinia, III, 9.
- (297) Plg. ten pat.
- (298) „*Plenaria indulgentia conceditur chrisfidei qui Sacram Sripturam, iuxta textum a competenti auctoritate adprobatur, cum veneratione divino eloquio debita et ad modum lectionis spiritalis, per dimidiam saltem horam legerit; si per minus tempus id egerit indulgentia erit partialis*“: Apaštališkoji penitenciarija. *Enchiridion Indulgentiarum. Normae et concessionones* (1999 07 16), 30 §1.
- (299) Plg. Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1471–1479.
- (300) Paulius VI. Apaštališkoji konstitucija *Indulgentiarum doctrina* (1967 01 01): *AAS* 59 (1967), 18–19.
- (301) Plg. *Epistula* 49, 3: *PL* 16, 1204A.

(Tęsinys kitame numeryje)

Nevengti sunkumų vienybės kelyje

(KAI) Sausio 29 d. Vatikano atstovas žiniasklaidai kun. Federico Lombardi SJ savo savaitės komentare *Octava Dies* priminė Benedikto XVI homiliją baigiant Maldų už krikščionių vienybę savaitę. Homilijoje popiežius atkreipė dėmesį, kad šiandienos ekumeniniame judėjime atsisakoma siekti sunkesnių tikslų, o pasitenkinama įtampų vengimu ir mandagiu egzistuojančių skirtumų patvirtinimu. Pasak Benedikto XVI, krikščionių vienybės siekis negali apsiriboti tarpusavio skirtumų pripažinimu, siekiant taikaus sambūvio. Nors atrodo, kad tokios ekumenizmo formos diktuojamos proto ir realizmo, iš tikrųjų jos yra toli nuo tikro vienybės siekio: vienybė yra kažkas kita. Pasak popiežiaus, trokštame vienybės, kurios meldė Kristus ir kuri reiškiasi per tikėjimo, sakramentų ir tarnysčių bendrystę. Benediktas XVI ragino nepasiduoti rezignacijos ir pesimizmo pagundai, atgaivinti pasitikėjimą Šventosios Dvasios galia ir uoliai tęsti kelią į vienybę.

Dvasininkijos kongregacijos aplinkraštis

(KAP, KAI) Sausio 21 d. pasirašytas Vatikano dvasininkijos kongregacijos aplinkraštis „Kunigo misijinė tapatybė Bažnyčioje kaip trijų jo tarnybos aspektų (*tria munera*) esminis matmuo“. Pasak dienraštyje *L'Osservatore Romano* paskelbto Dvasininkijos kongregacijos prefekto kardinolo Mauro Piacenza pristatymo, šį dokumentą parengti paskatino Benedikto XVI kalba 2009 m. kovą vykusiam kongregacijos plenariniame susirinkime. Aplinkraštyje sutelkiamas dėmesys ne į misijų reikalingumą, nes tai akivaizdu plintančios sekularizacijos laikotarpiu, bet į kunigų misijinės nuostatos stoką. Ši misijinė nuos-

tata turi reikštis atvirumu misijoms *ad gentes* ir, kita vertus, išgyvenant kasdieninę kunigo tarnystę apaštališkuoju bei misijiniu būdu. Pasak kardinolo, misijų krizė susijusi tiek su kunigais, tiek su visa Bažnyčia. Kelias į Bažnyčios misijinės nuostatos atnaujinimą veda per atnaujintą santykį su Kristumi. Misijų atveju svarbiausias klausimas nėra gera organizacija ar indoktrinacija. Svarbu, kad veiktų žmonės, kurie yra tikri Kristaus mokiniai. Kunigų atveju esminį vaidmenį atlieka ugdymas, kuris turi padėti užmegzti gyvą santykį su Dievu ir formuoti kunigo tapatybę.

Patvirtintas celibato prasmingumas

(KAP) Vasario 1 d. Vatikano dienraštyje *L'Osservatore Romano* paskelbtame Dvasininkijos kongregacijos prefekto kardinolo Mauro Piacenza straipsnyje teigiama, kad celibatas susijęs su pačia kunigystės esme. Straipsnis parengtas pagal jo pranešimą, skaitytą sausio pabaigoje Arse vykusioje konferencijoje celibato tema. Pranešime jis nagrinėjo popiežiaus Pijaus XII 1954 m. paskelbtos enciklikos *Sacra virginitas* reikšmę. Pasak kardinolo prefekto, popiežių Pijaus XI ir Pijaus XII mokymas celibato klausimu tebėra aktualus kaip ir anksčiau. Neatsitiktinumas ir tai, kad Rytų Bažnyčiose, nors kunigais šventinami ir vedę vyrai „*viri probati*“, bet susituokusiems kunigams neteikiami vyskupo šventimai. Dvasininkijos kongregacijos prefektas atkreipė dėmesį, kad iki Vatikano II Susirinkimo popiežių mokyme celibatas būdavo grindžiamas „sakraliuoju ir apeiginiu“ aspektu, o po Susirinkimo labiau pabrėžiami kristologiniai ir pastoraciniai aspektai. Tačiau teisinga tęstinumo hermeneutika turi pripažinti, kad Pijus XI ir Pijus XII jau kėlė taip pat teologinius celibato pagrindimo argumentus.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

vysk. Gintaras Grušas
kun. Ričardas Doveika

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Gediminas Jankūnas
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 770 egz.

ISSN 1392-6098

© 2011, „Bažnyčios žinios“